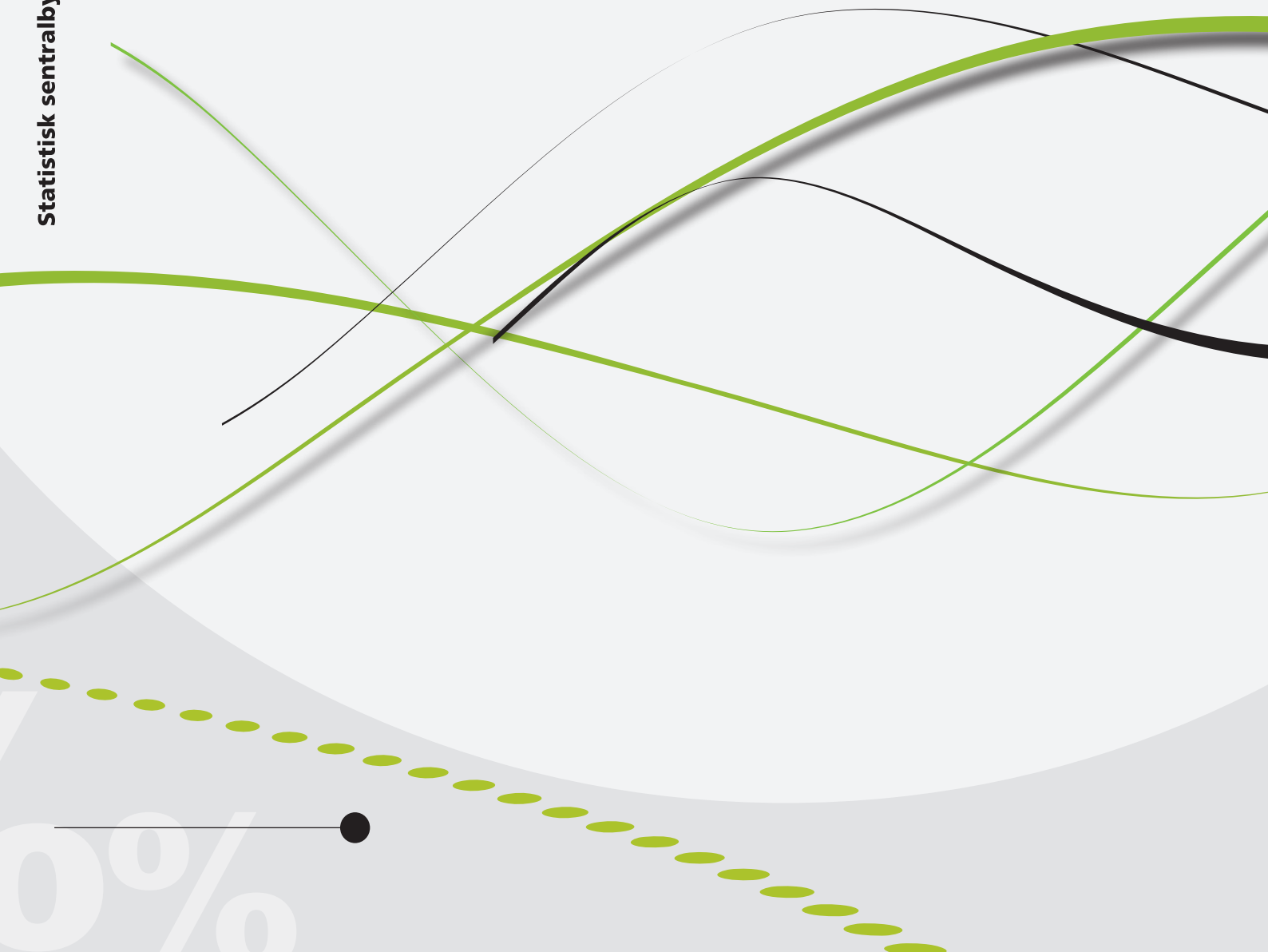

Jan Lyngstad, Ragni Hege Kitterød og Erik H. Nymoen

Bosted og samvær 2002, 2004 og 2012

Endringer i ansvar og omsorg for barna når mor og far bor hver for seg

*Jan Lyngstad, Ragni Hege Kitterød og
Erik H. Nymoen*

Bosted og samvær 2002, 2004 og 2012

Endringer i ansvar og omsorg for barna når mor og far bor hver for seg

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler	..
Publisert januar 2014	Oppgave mangler foreløpig	...
Rettet 30. april 2014	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-8849-4 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-8850-0 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 0806-2056	Foreløpig tall	*
Emne: Befolkning	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Desimaltegn	,

Forord

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennomført tre undersøkelser om samvær og bosted (eller bidrag) blant foreldre som ikke bor sammen. De to første ble gjennomført i 2002 og 2004 som et ledd i arbeidet med å evaluere det nye regelverket for beregning av barnebidrag som ble innført i 2003. Den tredje undersøkelsen ble gjennomført i 2012. Undersøkelsene har noe ulikt fokus og innhold, men også god sammenlignbarhet på flere viktige områder.

Statistisk sentralbyrå har nå laget en rapport med mest mulig sammenlignbare tabeller for de tre undersøkelsene. Tabellene viser hvordan foreldrene har organisert bosted og samvær for det yngste barnet de har sammen.

Det er oppdaget feil i tallene for tid siden samlivsbrudd og i forspalten for yngste barns alder i noen av tabellene i den opprinnelige versjonen av denne rapporten. Disse feilene fikk konsekvenser for teksten i rapporten, men ikke for konklusjonene. Feilene er nå rettet.

Rapporten er laget i samarbeid mellom Jan Lyngstad, Ragni Hege Kitterød og Erik H. Nymo. Jan Lyngstad har hatt hovedansvaret for tabellproduksjonen. Erik H. Nymo har hatt hovedansvaret for datatilrettelegging.

Rapporten er tilgjengelig i pdf-format på Statistisk sentralbyrås nettsider under adressen <http://www.ssb.no/publikasjoner>.

Prosjektet er finansiert av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå 30. april 2014.

Hans Henrik Scheel

Sammendrag

Rapporten presenterer tabeller fra tre undersøkelser om hvordan foreldre som ikke bor sammen, har organisert bosted og samvær for det yngste barnet. Tabellene er laget mest mulig sammenlignbare for å vise endring over tid. Undersøkelsene ble gjennomført i 2002, 2004 og 2012. Både foreldre som bor fast sammen med barnet, dvs. som har samme registrerte adresse som barnet (her kalt bostedsforeldre) og foreldre som ikke bor fast sammen med barnet (her kalt samværsforeldre) ble intervjuet. Når barnet er registrert bosatt hos mor, blir foreldrene kalt bostedsmor og samværsfar. Når barnet er registrert bosatt hos far, blir foreldrene kalt bostedsfar og samværsmor.

Den registrerte adressen samsvarer ikke alltid med barnets faktiske bosted. I folkeregisteret kan man bare være registrert bosatt på én adresse, men mange foreldre har valgt å ha delt bosted for barnet i juridisk forstand. Barnet bor da omtrent like mye hos far som hos mor, og foreldrene deler den daglige omsorgen for barnet. I de tre undersøkelsene blir foreldrene spurt om barnet bor hos mor, hos far eller har delt bosted. De er ikke alltid enige om hvor barnet bor. Derfor er foreldrene gruppert som samværsforeldre og bostedsforeldre etter den registrerte adressen i tabellene i denne rapporten. Følgelig vil både bostedsforeldre og samværsforeldre kunne opptre i tabellene med delt bosted for barnet (i juridisk forstand).

Blant foreldre som ikke (lenger) bor sammen, har andelen som svarer at de har delt bosted for barnet økt fra 8 prosent i 2002 til 25 prosent i 2012. Andelen hvor barnet bor fast hos mor, har sunket fra 84 prosent i 2002 til 66 prosent i 2012, mens andelen hvor barnet bor fast hos far har ligget mer eller mindre fast på 7-8 prosent.

Det er stort sprik mellom svarene til bostedsforeldre og samværsforeldre. Flere samværsfedre enn bostedsmødre svarer at barnet har delt bosted. Mens 26 prosent av samværsfedrene svarer at barnet har delt bosted i 2012, er det bare 16 prosent av bostedsmødrene som svarer det samme. Slik var det også i 2002 og i 2004, men forskjellen mellom foreldrenes svar målt i prosentpoeng er blitt større.

En del grupper av foreldre hvor relativt få hadde delt bosted i 2002 og 2004, hadde i 2012 nærmet seg de andre gruppene når det gjaldt andelen med delt bosted. Det var for eksempel svært få samværsfedre under 30 år som svarte at de hadde delt bosted i 2002 og 2004, henholdsvis 2 og 1 prosent. I 2012 svarte hver fjerde samværsfar (27 prosent) under 30 år at han hadde delt bosted for barnet. Forskjellen mellom dem med kort og lang utdanning var derimot like stor i 2012 som i de tidligere undersøkelsene. Både i 2002 og i 2012 hadde samværsfedre med lang utdanning oftere enn fedre med kort utdanning delt bosted for barna.

Andelen med månedlig samvær mellom samværsforelder og barn har økt fra 2002 til 2012 med i underkant av 10 prosentpoeng. Antall dager månedlig samvær økte fra i gjennomsnitt 6,5 dager i 2002 til 8,6 dager i 2012. Dette har først og fremst skjedd ved at andelen som ikke har månedlig samvær, har blitt redusert og ved at andelen hvor samværsforelder har barnet tilnærmet halvparten av tiden, har økt.

Jo lengre tid som har gått siden bruddet mellom foreldrene, desto lavere andel av foreldrene svarer at de har delt bosted for barnet. Dette kan ha sammenheng med at det er blitt mer vanlig at foreldre avtaler delt bosted, men det kan også ha sammenheng med at allerede inngåtte avtaler om delt bosted og samvær endres etter hvert som barna blir eldre og selv ønsker å være med å bestemme hvor de skal bo og hvor mye de vil være sammen med samværsforelder.

Andelen samværsforeldre som har vært sammen med barnet i ferier siste år har økt fra 2002 til 2012. I 2002 hadde 83 prosent av samværsforeldrene vært sammen med barnet i minst én ferie. Ti år senere hadde 89 prosent hatt feriesamvær minst én gang. Flere samværsforeldre var sammen med barnet i juleferien i 2012 enn i 2002. Det samme gjaldt påskeferien og sommerferien.

Abstract

This report presents tables from three surveys of how parents not living together have organized the lives of their youngest child, whether the child lives with the mother, the father or has shared residence and how much time the non-resident parent spends with the child on a monthly basis and in vacations. The surveys were conducted in 2002, 2004 and 2012. Both parents were interviewed, i.e. both the non-resident and the resident parent. The parents were defined as resident and non-resident parents according to the child's registered address. When the child is registered living with the mother, the mother is the resident parent, the father the non-resident parent, and when the child is registered living with the father, the father is the resident parent, the mother the non-resident parent.

The child's registered address is not always in accordance with the child's actual address. In the civil register a person can only be registered with one address, but many parents have chosen shared residence, i.e. shared physical and judicial custody, for their child. The child lives about equal time with each parent, and the parents take care of the child equally much. In the three surveys the parents are asked if the child lives with the mother, with the father or have shared residence. They do not always agree where the child lives. Because of that, the parents are grouped as resident and non-resident parents according to the registered address in the tables in this report. Consequently, both resident and non-resident parents may appear with shared residence for their child in the tables.

Among parents living apart, the proportion with shared residence for their child has increased from 8 per cent in 2002 to 25 per cent in 2012. Consequently, the percentage residing with the mother decreased from 84 per cent in 2002 to 66 per cent in 2012, whereas the percentage with paternal physical custody has been fairly constant at 7-8 per cent.

In the survey, the mothers and fathers sometimes answer inconsistently on questions about who the child resides with. A higher proportion of non-resident than resident parents claim to have shared residence for the child. Whereas 26 per cent of non-resident fathers claim to practice shared residence in 2012, only 16 per cent of the resident mothers would agree. The disagreement between the parents was larger in terms of percentage points in 2012 than in 2002/2004.

Some groups of parents had a rather low proportion with shared residence in 2002 and 2004, but they had drawn nearer the other groups in 2012. For example, very few non-resident fathers below the age of 30 claimed to have shared residence in 2002 and 2004, only 2 and 1 per cent. In 2012, 27 per cent of the non-resident fathers in this age group had shared residence for their child, according to themselves. On the other hand, both in 2002 and in 2012 the highly educated non-resident fathers had shared residence more often than those with lower education.

The non-resident fathers spent more time with the child on a regular basis in 2012 than in 2002. The proportion seeing the child at least once a month increased with nearly 10 percentage points. On average, the non-resident fathers spent 6.5 days per month with the child in 2002 and 8.6 days in 2012. The increase in number of days spent with the child on a monthly basis is probably very much due to the increase in the proportion practicing shared residence for their children.

Newly separated non-resident fathers spend more time with their children than do the fathers who separated from the mother a longer time ago, and the longer time since the separation, the lower the percentage with shared residence. This may be due to the fact that more parents agree on shared residence now than a few years ago, but it may also be owing to older children's reluctance to spend time with their non-resident father.

The proportion of non-resident parents who spend time with the children in vacations has increased somewhat, from 83 per cent in 2002 to 89 per cent in 2012. More non-resident parents spent some time with the child during Christmas holidays in 2012 than in 2002. The same increase applies to Easter and summer holidays.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Bakgrunn	7
1.2. Bostedsforeldre, samværsforeldre og delt bosted	8
1.3. Noen kjennetegn ved undersøkelsene	9
1.4. Grupperingsvariabler i tabellene	10
1.5. Den videre gangen i rapporten	13
2. Barnets bosted	14
2.1. Spørsmålformulering og analysevariabel	14
2.2. Noen hovedresultater	14
3. Månedlig samvær	24
3.1. Spørsmålformuleringer og analysevariabler	24
3.2. Noen hovedresultater	25
4. Feriesamvær	36
4.1. Spørsmålformulering og analysevariabel	36
4.2. Noen hovedresultater	37
Referanser	47
Tabellregister	48

1. Innledning

1.1. Bakgrunn

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennomført tre undersøkelser om samvær og bosted (eller bidrag) blant foreldre som ikke bor sammen. De er gjennomført med finansiering fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD), den første i 2002, den andre i 2004 og den siste i 2012.¹ Undersøkelsene har noe ulikt fokus og innhold, men også god sammenlignbarhet på flere viktige områder.

De første to undersøkelsene, fra høsten 2002 og høsten 2004, var et ledd i arbeidet med å evaluere reformen av ordningen for betaling av barnebidrag som ble gjennomført høsten 2003. Både foreldre som bor sammen med barna, og de som ikke bor sammen med barna, deltok. Den første av disse undersøkelsene, *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2002*, gir et bilde av foreldrenes samvær med barn og deres økonomiske situasjon omtrent ett år før de nye reglene trådte i kraft. Den andre, *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004*, gir et bilde av de samme forholdene omtrent ett år etter at disse reglene ble innført. Undersøkelsene belyser de juridiske og de praktiske sidene ved omsorgen for barna, foreldrenes økonomiske situasjon, størrelsen på barnebidraget og fordelingen av en del utgifter til barna.

Høsten 2012/vinteren 2013 gjennomførte SSB, med finansiering fra BLD, en ny undersøkelse. BLD ønsket mer kunnskap om hvordan ulike familier ordner hverdagen og familielivet etter et samlivsbrudd. I denne undersøkelsen er samvær og bostedsordninger for barn et viktig tema. Fokuset på den økonomiske fordelingen av forsørgelsesutgiftene mellom foreldrene er tonet noe ned, til fordel for spørsmål om barnas innflytelse når det gjelder utformingen av samværs- og bostedsavtaler og en mer utførlig beskrivelse av det faktiske samværet, bl.a. endringer over tid for det enkelte barn. I 2012 ble det dessuten spurt om hvordan foreldrene delte ansvaret for barna mellom seg før de skilte lag, hvordan de samarbeider om for eksempel barnas fritidsaktiviteter på intervjuetidspunktet og om foreldrenes helsetilstand. Det er lagt vekt på at sammenlikning på tvers av undersøkelsene skal være mulig.

I tiden fra 2004 til 2012 er regelverket med betydning for foreldrenes valg av bosted, samvær og barnebidrag blitt justert flere ganger:

- I 2006/2007 ble det foretatt enkelte endringer i barneloven (Lov om barn og foreldre, 8. april 1981, nr. 7) som skulle gi barn bedre vern mot vold og overgrep i saker knyttet til fast bosted og samvær. Dersom samvær ikke er til barnets beste, må retten avgjøre at samværet ikke skal finne sted. Det ble innført en plikt for det offentlige til å oppnevne en tilsynsperson i særlige tilfeller dersom dom forutsetter at samvær skal skje under tilsyn (Ot.prp. nr. 103, 2004-2005).
- Det ble også vedtatt at reisekostnader ved samvær i utgangspunktet skal deles mellom foreldrene etter størrelsen på inntekten deres (Ot.prp. nr. 69, 2007-2008).
- Fra og med juli 2010 fikk domstolene en viss adgang til å idømme delt bosted mot den ene eller begge foreldres vilje. Foreldrene kan fortsatt fritt *avtale* delt bosted, dersom de mener det er best for sine barn. Samtidig ble barnelovens definisjon av vanlig samværsrett utvidet med en overnatting i uka, sommerferie-samværet fra to til tre uker. Foreldrene ble pålagt varslingsplikt ved flytting (Ot.prp. nr. 104, 2008-2009).

Det er vanskelig å si i hvilken grad de ulike reformene hver for seg eller samlet har påvirket omfanget av delt bosted for barn av foreldre som ikke bor sammen og omfanget av samværet mellom barn og samværsforelder, men det er også viktig å vite hvilke endringer som faktisk har funnet sted i barnas bosted og samvær. Departementet har derfor bedt SSB om å utarbeide en sammenliknende oversikt over utviklingen fra 2002 og 2004 til 2012. Denne oversikten skal for hvert av

¹ Da de to første undersøkelsene ble gjennomført, i 2002 og 2004, het departementet *Barne- og familiedepartementet*.

årene 2002, 2004 og 2012 vise hvor barna bor, og hvor mye samvær samværsforeldrene har med dem. Det er resultatene fra denne kartleggingen som presenteres i foreliggende rapport.

1.2. Bostedsforeldre, samværsforeldre og delt bosted

Både foreldre som bor sammen med barna til daglig, og de som ikke bor sammen med barna, deltok i undersøkelsene. Det er ikke lett å finne gode betegnelser for disse gruppene av foreldre. I denne rapporten omtales de som henholdsvis *bostedsforeldre* (mødre og fedre) og *samværsforeldre* (mødre og fedre). Dette er i tråd med departementets praksis (se for eksempel St.meld. nr. 19, 2006-2007). I rapporter fra 2002- og 2004-undersøkelsene, benyttet man betegnelsen "enslige forsørgere" i stedet for "bostedsforeldre" (Kitterød 2004 og 2005). Betegnelsen enslig mor/far kan lett gi assosiasjoner i retning av foreldre som står alene om å oppdra barna. Dette er selvsagt sjelden tilfellet. Både denne og tidligere undersøkelser viser at det store flertallet av samværsforeldre har omfattende kontakt med barn som de ikke bor sammen med til daglig, og bidrar vesentlig til deres forsørgelse. For det mindretallet av samværsforeldre som ikke har kontakt med sine barn, passer kanskje ikke betegnelsen samværsforelder helt. Når vi likevel har valgt å benytte den, er det, som allerede nevnt, fordi det er i tråd med vanlig praksis.

Undersøkelsene dekker altså fire foreldregrupper, nemlig bostedsmødre, bostedsfedre, samværs mødre og samværs fedre. I denne rapporten vises svarfordelinger for alle disse foreldregruppene. I tillegg vises fordelinger for alle foreldre sett under ett. Ettersom det er relativt få bostedsfedre og samværs mødre i undersøkelsene, legges det størst vekt på analyser av gruppene av bostedsmødre og samværs fedre.

Utvalgene ble trukket slik at vi har par av foreldre til samme barn, dvs. at hver av bostedsforeldrene i utvalget har barn med en av samværsforeldrene i utvalget. Samværsforeldrene fikk spørsmål om omfanget av sitt eget samvær med barnet, mens bostedsforeldrene gav opplysninger om den andre forelderens (samværsforelderens) samvær med barnet. Ettersom en del av de uttrukne personene av ulike grunner ikke deltok i undersøkelsene, har vi ikke opplysninger fra begge foreldre i alle tilfelle. Ofte deltok bare en av partene.

I denne rapporten analyseres bostedsforeldre og samværsforeldre hver for seg, altså uavhengig av hvem som har barn med hvem. Vi får noe forskjellige bilder avhengig av om vi ser på svarene fra bostedsforeldrene eller samværsforeldrene. Dette er i tråd med resultatene fra tidligere undersøkelser både i Norge og andre land (Kitterød og Lyngstad 2013). I noen grad skyldes slike forskjeller at frafallet er noe større blant samværsforeldre enn blant bostedsforeldre (Jensen og Clausen 1997), og at de som ikke svarer, gjerne har mindre ressurser i form av utdanning og inntekt enn dem som svarer, og at det nettopp er i slike grupper samværet er lavt og delt bosted minst utbredt. Det har imidlertid også vist seg at foreldrene til ett og samme barn ikke alltid er enige om hvor barnet bor eller hvor mye samværsforelder er sammen med barnet. Samværsforelder har en tendens til å fremstille seg selv som mer engasjert i barnet enn bostedsforelder gir inntrykk av (Kitterød 2004 og 2005; Kitterød og Lyngstad 2013).

Denne rapporten inneholder ikke analyser på parnivå. Vi sammenligner ikke svarene fra foreldre til det samme barnet. Vi sammenligner svarene til grupper av foreldre, først og fremst grupper av samværs fedre og grupper av bostedsmødre.

I foreliggende rapport er barnets *bostedsforelder* definert som den forelder den yngste barnet i foreldrerelasjonen er registrert bosatt sammen med, dvs. at barn og forelder er registrert på samme adresse i folkeregisteret. *Samværsforelder* er verken registrert bosatt sammen med barnet eller sammen med den andre forelder. Dette er gjort for at vi skal kunne sammenligne med tallene fra de tidligere undersøkelsene, og det betyr ikke nødvendigvis at barnet bor mesteparten av tiden hos bostedsforelder og bare har samvær med samværsforelder. De fleste vil det nok

være slik for, men en økende andel foreldre har *delt bosted* for barna etter at de selv skiller lag. Barna bor altså like mye hos hver av foreldrene. I folkeregisteret kan en person bare være registrert på én adresse. Dermed vil foreldrene til barn med delt bosted opptre som bostedsforeldre og samværsforeldre i tabellene i denne rapporten. I noen tilfeller vil det også være slik at barnet i realiteten bor fast hos samværsforelderen og bare er på besøk hos bostedsforelderen. Det er ikke alltid den registrerte bostedsadressen stemmer overens med den faktiske.

Et viktig formål med denne rapporten er å kartlegge barnas faktiske bosted per 2012/2013 og de endringer som har funnet sted de siste åtte - ti årene. Foreldrene er ikke alltid enige om hvor barnet bor, for eksempel om barnet bor hos mor eller har delt bosted, og dette er en annen grunn til at foreldrene er gruppert som samværsforeldre og bostedsforeldre etter den registrerte adressen i tabellene i denne rapporten.

1.3. Noen kjennetegn ved undersøkelsene

De to første undersøkelsene er relativt like. Blant de viktigste forskjellene er at man i 2002 i hovedsak benyttet papirskjema tilsendt i posten, mens man i 2004 benyttet telefonintervjuing ved hjelp av elektronisk skjema, og at man spurte om opp til tre barn i 2002, mot ett barn i 2004.

2012-undersøkelsen avviker en del fra de to foregående undersøkelsene. I likhet med i 2004 benyttet man telefonintervju ved hjelp av elektronisk skjema, og i likhet med i 2002 spurte man om flere enn ett barn, denne gangen om alle barn de to uttrukne foreldrene hadde sammen.² Mens man i 2002 og 2004 tok utgangspunkt i barna når man trakk utvalget, tok man i 2012 utgangspunkt i bostedsforeldrene. Den endrede trekkeprosedyren bidro til at bostedsforeldre som hadde barn med mer enn én tidligere partner falt utenfor utvalget. Ved at intervjuingen i 2012 måtte skje over noe lengre tid, kunne man ikke spørre om samvær i en bestemt måned, slik man gjorde i 2004. I stedet spurte man om samvær i en vanlig måned (uten ferie-samvær). Ved en feil i det elektroniske spørreskjemaet ble ikke foreldre som svarte at barnet hadde delt bosted eller foreldre som svarte at barnet ikke bodde på den registrerte adressen, men hos samværsforelderen, stilt spørsmål om samvær med det yngste barnet. Ved hjelp av opplysninger om avtalt samvær i intervjupersonens spørreskjema eller opplysninger om vanlig samvær i den andre forelderens skjema, har man imputert verdier for vanlig månedlig samvær for de intervjupersonene som ikke selv har fått spørsmålet om vanlig samvær (se avsnitt 3.1).

I 2002 og 2004 var det et krav at begge foreldrene skulle være registrert bosatt i Norge for at de skulle kunne bli trukket ut til undersøkelsen. Slik var det ikke i 2012. Da var det tilstrekkelig at den forelderen som barnet bodde hos (bostedsforelderen), var registrert bosatt i Norge. I 2012-undersøkelsen inneholdt nettoutvalget 37 tilfeller hvor samværsforelder ikke var registrert bosatt i Norge. De 37 bostedsforeldrene som dette gjaldt, er holdt utenfor tabellene i denne rapporten. Dette er gjort for at vi bedre skal kunne sammenligne med 2002 og 2004, hvor slike tilfeller ikke var inkludert i undersøkelsen.

Bruttoutvalget lå rundt 4000 foreldre (2000 par) i alle tre undersøkelsene. Frafallet varierte, fra 25 prosent i 2002 til 41 prosent i 2004 og 2012. Det ble dannet vekter for å korrigere for ulik trekk sannsynlighet og skjevt frafall. Prosenttallene og gjennomsnittstallene i tabellene i denne rapporten er vektete tall. Antall observasjoner (N) er gitt med uvektede tall.

Opplegg og gjennomføring av 2002-undersøkelsen er dokumentert i Sætre (2004). 2004-undersøkelsen er dokumentert i Skaare og Fodnesbergene (2005). I Kitterød (2005) finner man en vurdering av sammenlignbarheten mellom disse to undersøkelsene. Det er særlig de ulike datainnsamlingsmetodene (postalt skjema med

² Det høyeste antall barn som ble registrert i nettoutvalget, var fem.

selvutfylling vs. telefonintervju) som kan gi mindre sammenlignbarhet. 2012-undersøkelsen er dokumentert i Høstmark (2013).

1.4. Grupperingsvariabler i tabellene

I tabellene benyttes følgende grupperingsvariabler:

Intervjupersonens alder

Opplysninger om alder ved utgangen av året er hentet fra folkeregisteret og opplysninger for de tre undersøkelsene kan uten videre sammenlignes.

Intervjupersonens utdanning

Opplysningene om høyeste fullførte utdanning er hentet fra SSBs utdanningsregister. I 2006 ble definisjonen av hva som skulle telle som henholdsvis fullført grunnskole, videregående skole og høyere utdanning endret for å lette internasjonale sammenligninger. Utdanningsopplysningene som ble koblet til undersøkelsene i 2002 og 2004 bygger på de gamle definisjonene, mens utdanningsopplysningene som ble koblet til 2012-undersøkelsen bygger på de nye. De er dermed ikke uten videre sammenlignbare. Endringene i 2006 fikk først og fremst konsekvenser for fordelingen mellom grunnskole og videregående skole. Fordelingen mellom videregående skole og høyere utdanning ble i mindre grad berørt, og fordeling mellom lavere og høyere nivå av høyere utdanning ikke i det hele tatt (<http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/nye-definisjoner-av-utdanningsnivaer>). For å bedre sammenlignbarheten mellom 2002 og 2004 på den ene siden og 2012 på den andre, har vi derfor valgt å slå sammen grunnskole og videregående skole i tabellene her, mens vi har valgt å beholde lavere og høyere nivå for høyere utdanning uforandret.

Vanlig ukentlig arbeidstid

I 2002 og 2004 var svaralternativene til spørsmålet om hvor mange timer intervjupersonen vanligvis arbeidet pr. uke gruppert slik:

- Under 10 timer
- 10 – 20 timer
- 21 – 30 timer
- 31 – 40 timer
- 41 – 50 timer
- Mer enn 50 timer.

I 2012 skulle intervjupersonen oppgi det nøyaktige antall timer som siden kunne grupperes etter behov. I denne rapporten har vi slått sammen noen av gruppene fra 2002 og 2004 og kombinert dem med om intervjupersonen er yrkesaktiv eller ikke. De ikke yrkesaktive er her de som verken utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i uka før undersøkelsen, eller hadde et slikt arbeid som de var borte fra:

- 30 timer eller mindre
- 31 – 40 timer
- 41 timer eller mer
- Ikke yrkesaktiv

Hovedsakelig virksomhet

I alle tre undersøkelsene ble det stilt et spørsmål om intervjupersonen hovedsakelig regnet seg som

- Yrkesaktiv
- Student/skoleelev
- Førtidspensjonist/arbeidsufør
- Hjemmearbeidende
- Arbeidsledig
- Alderspensjonist
- Annet

I tabellene har vi slått sammen gruppene ”Førtidspensjonist/arbeidsufør” og ”Alderspensjonist” til én gruppe: ”Arbeidsufør/pensjonist”.

Landsdel for bosted

Opplysninger om intervjupersonens registrerte adresse er koblet til fra register og er gruppert slik:

- Oslo/Akershus
- Østlandet ellers
- Agder og Rogaland
- Vestlandet
- Trøndelag
- Nord-Norge

Tid siden samlivsbrudd

De som hadde vært gift eller samboende med barnets andre forelder ble bedt om å angi når partene flyttet fra hverandre. Ut fra dette har vi laget en variabel for tid siden samlivsbrudd. For dem som aldri har bodd sammen med barnets andre forelder, har vi benyttet opplysningene om det yngste barnets alder.

Samlivsstatus ved samlivsbrudd

I 2002 registrerte man foreldrenes samlivsstatus ved fødselen til det eldste barnet i den angjeldende bidragsrelasjonen. I 2004 og 2012 spurte man om samlivsstatus ved yngste barns fødsel. Disse to målene er ikke helt sammenlignbare ettersom noen av foreldrene med flere barn kan ha endret samlivsstatus mellom eldste og yngste barns fødsel. I 2002 glemte man dessuten å spørre dem som bodde atskilt ved barnets fødsel om de giftet seg eller flyttet sammen på et senere tidspunkt. Dermed har vi her måttet anta at de fremdeles bodde hver for seg ved bruddet. I 2004 og 2012 inkluderte man et slikt spørsmål om endring i samlivsstatus. Dette har trolig resultert i en noe høyere andel samboere ved samlivsbruddet enn hva man hadde i 2002.

Yngste barns alder

I 2002 ble opplysninger om yngste barns alder (fødselsdato og fødselsår) innhentet gjennom spørreskjema/intervju. I 2004 og 2012 ble opplysninger om yngste barns alder ved utgangen av året i all hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås registre. I 2002 kan enkelte ha svart for feil barn i foreldrerelasjonen.

Antall barn i foreldrerelasjonen

I 2002 ble opplysninger om hvor mange barn foreldrene hadde i den aktuelle bidragsrelasjonen hentet inn gjennom spørreskjemaet/intervjuet. I 2004 og 2012 ble opplysningene hentet fra Statistisk sentralbyrås registre. I 2002 kan enkelte ha misforstått spørsmålet om antallet barn i det postale skjemaet, eller, hvis man hadde barn med flere tidligere partnere, svart for feil relasjon.

Reiseavstand fra samværsforelder

Reiseavstanden mellom foreldrenes bosted ble registrert ved hjelp av det samme spørsmålet med de samme svaralternativene alle tre årene: ”Hvor lang reisetid er det mellom ditt bosted og stedet der den andre forelderen bor, når du regner reisetiden en vei? Er det ...

- Gangavstand
- Reisetid på ½ time eller mindre
- Mer enn ½ time, men ikke så mye som 2 ½ time
- Mer enn 2 ½ time”

Konflikt med tidligere partner

Følgende spørsmål ble stilt både i 2002, 2004 og 2012: ”I hvilken grad vil du si at forholdet mellom deg og den andre forelderen er konfliktfylt?

- I stor grad
- Til en viss grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt?”

Tabell 1.1. Samværsforeldre og bostedsforeldre etter ulike kjennemerker. Tall for samværsfedre, bostedsmødre, samværs mødre og bostedsfedre.¹ 2002, 2004 og 2012. Prosent²

	Samværsfedre			Bostedsmødre			Samværs mødre			Bostedsfedre		
	2002	2004	2012	2002	2004	2012	2002	2004	2012	2002	2004	2012
Alle	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Intervjupersonens alder												
18-29 år	8	9	7	15	14	13	9	7	4	4	2	2
30-34 år	15	14	12	24	23	12	15	14	12	11	11	8
35-39 år	24	24	16	26	26	21	34	34	25	28	24	20
40-44 år	24	25	26	22	21	27	29	32	27	28	24	25
45 år +	28	28	39	13	16	28	13	13	32	29	38	45
Intervjupersonens utdanning												
Videregående/grunnskole	85	81	74	78	75	62	73	76	67	81	76	73
Universitet/høgskole 1-4 år	11	13	17	19	22	31	20	19	26	14	16	18
Universitet/høgskole 5 år +	3	5	6	3	3	5	7	4	4	4	5	9
Uoppgitt	1	1	3	1	0	2	-	2	2	0	3	-
Vanlig ukentlig arbeidstid												
-30 timer	3	6	6	23	25	19	16	16	14	6	3	4
31-40 timer	46	56	55	38	46	56	48	56	51	52	61	69
41 timer	31	24	23	10	5	8	10	5	11	20	21	19
Ikke yrkesaktiv	15	13	14	23	24	15	21	23	23	15	14	5
Uoppgitt	5	1	2	7	0	1	5	-	1	7	1	2
Hovedsakelig virksomhet												
Yrkesaktiv	83	83	84	69	70	80	71	76	73	84	83	92
Student/skoleelev	3	1	2	10	9	8	6	5	5	0	4	1
Arbeidsufør/pensjonist	6	5	6	5	6	4	7	9	9	8	9	5
Hjemmearbeidende	0	1	0	7	7	1	-	5	1	1	-	-
Arbeidsledig	6	6	5	5	6	3	8	4	7	5	2	1
Annet	3	3	2	4	3	4	7	2	5	0	2	-
Uoppgitt	0	1	1	0	0	1	1	-	-	1	-	1
Landsdel for bosted												
Akershus/Oslo	21	21	19	20	22	19	20	26	23	22	25	21
Østlandet ellers	26	29	28	26	28	27	32	22	29	34	27	27
Agder og Rogaland	12	13	18	14	13	17	17	17	12	15	13	14
Vestlandet	18	15	14	16	15	16	9	13	18	14	11	16
Trøndelag	10	10	8	10	10	8	13	12	10	7	11	7
Nord-Norge	14	13	14	14	12	13	9	9	8	7	12	15
Tid siden samlivsbrudd												
Under 2 år	14	14	11	14	13	11	23	18	19	21	17	17
2-4 år	25	23	25	24	23	26	28	32	24	27	34	31
5-7 år	22	21	23	22	22	21	24	25	21	18	24	19
8-10 år	16	19	18	18	18	20	10	13	17	17	12	14
11 år +	20	22	21	21	24	22	13	11	17	14	13	19
Uoppgitt	3	1	1	1	0	1	3	1	2	3	-	0
Samlivsstatus ved samlivs-brudd												
Gift	46	42	35	42	41	36	70	69	52	65	66	51
Samboere	37	44	49	35	40	47	20	26	41	31	30	42
Bodde ikke sammen	15	15	13	22	19	15	10	5	5	3	4	4
Uoppgitt	2	-	2	1	-	2	0	-	2	1	-	2
Yngste barns alder												
0 - 4 år	16	15	12	15	14	13	7	4	5	9	6	6
5 - 9 år	32	29	27	34	31	24	21	28	25	27	22	24
10 - 14 år	35	38	36	35	37	38	46	37	40	40	42	41
15 år +	17	18	25	15	18	25	25	31	30	24	30	28
Uoppgitt	-	-	-	1	-	-	0	-	-	-	-	-
Antall barn i relasjonen												
1 barn	67	65	69	68	65	66	73	48	62	74	50	59
2 barn	27	30	27	26	29	30	21	42	33	21	42	35
3 barn +	6	6	4	6	6	4	5	11	4	5	8	6
Reisetid til samværsforelder												
Gangavstand	21	21	27	18	21	26	37	33	37	25	37	36
Reisetid på ½ time eller mindre	42	42	45	42	41	45	34	42	43	41	36	38
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	19	19	16	16	19	15	19	13	11	17	15	16
2 ½ time eller mer	14	16	11	13	17	12	9	11	9	12	11	9
Uoppgitt	4	1	1	10	2	1	1	-	-	5	1	1
Konflikt med tidligere partner												
I stor grad	15	15	17	16	14	14	13	13	16	11	12	12
Til en viss grad	24	19	16	23	20	20	26	21	19	23	13	15
I liten grad	31	26	30	30	28	30	25	21	26	29	32	36
Ikke i det hele tatt	29	38	35	30	37	33	35	44	38	37	42	33
Uoppgitt	2	1	2	1	1	3	1	1	1	1	1	3
Samlivsstatus nå												
Gift	19	20	19	18	18	14	4	17	10	15	11	15
Samboer	25	23	20	23	21	19	32	19	18	27	21	17
Enslig	54	57	62	58	61	67	63	64	72	57	68	68
Uoppgitt	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Antall	941	1123	1045	1121	1244	1085	105	155	214	139	174	208

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Samlivsstatus på intervjuetidspunktet

I 2002 ble intervjupersonen spurt direkte om han eller hun bodde sammen med ektefelle eller samboer. I 2004 og 2012 ble opplysningene i all hovedsak innhentet fra registre, korrigert for eventuelle avvik mellom registrerte og faktiske husholdningsmedlemmer ved hjelp av "Husholdningsboksen" i spørreskjemaet.³

Tabell 1 viser hvordan de fire foreldregruppene samværsfedre, bostedsmødre, samværs mødre og bostedsfedre fordeler seg på de ulike bakgrunnskjennetegnene hvert av årene 2002, 2004 og 2012.

1.5. Den videre gangen i rapporten⁴

Resten av rapporten er lagt opp som følger: kapittel 2 beskriver endringer i fordelingen av barnets bosted, kapittel 3 endringer i mengden månedlig samvær og kapittel 4 endringer i mengden av samvær i ferier.

Hvert av kapitlene 2 – 4 innledes med en redegjørelse for hvordan den aktuelle målvariabelen (bosted, månedlig samvær, feriesamvær) er definert. Deretter presenteres noen hovedresultater, inklusive en eller flere hovedtabeller som viser endringer i målvariabelen over tid for alle, alle samværsfedre, alle bostedsmødre, alle samværs mødre og alle bostedsfedre.

Til sist kommer detaljerte tabeller for de to største gruppene, samværsfedre og bostedsmødre, som viser hvordan målvariabelen fordeler seg etter bakgrunnskjennetegn. Det blir én slik detaljert tabell per foreldregruppe per år. Dersom man ønsker å se hvilke endringer som har funnet sted innen én bestemt undergruppe (for eksempel deltidsarbeidende bostedsmødre), må man altså sammenligne mellom tabellene.

Det er viktig å være klar over at det bildet man dermed får av hvilke grupper som for eksempel har hatt en økning i det månedlige samværet fra 2002 til 2012 og hvilke grupper som har hatt en reduksjon, vil kunne endres når man justerer for at analyseutvalgene hadde noe ulik sammensetting (se tabell 1).

De to siste gruppene, samværs mødre og bostedsfedre, er for små til at det har noen hensikt å dele dem opp i undergrupper. Det ville ha blitt svært få observasjoner i mange av undergruppene, noe som innebærer stor usikkerhet ved tallene. I en del tilfelle blir det også få observasjoner når vi deler de to største foreldregruppene, samværsfedrene og bostedsmødrene, i undergrupper. Når antallet observasjoner i en undergruppe er lavere enn 20, unnlater vi derfor å gi tall for gruppen.

I tabellene angis prosentandeler større enn null, men mindre enn en halv prosent, som null. Når det ikke er noen observasjoner i cellen overhodet, angis dette med "-".

I forspalten til tabellene 1.1, 2.2-2.7, 3.5-3.10, 4.3-4.8 i den opprinnelige versjonen av denne rapporten ble grupperingen av «yngste barns alder» feil oppgitt: 0-4 år, 5-7 år, 8-10 år og 11 år + i stedet for 0-4 år, 5-9 år, 10-14 år og 15 år +. Tabellene gav dermed inntrykk av at det var færre av de eldste barna enn det i realiteten var. Dette er nå rettet. Feilen fikk ikke konsekvenser for tallene i tabellene. I de samme tabellene ble inndelingen i "tid siden samlivsbrudd" feil. Dette fikk konsekvenser for tallene i tabellene, men ikke for inndelingen i forspalten. Det ble for mange personer i gruppen 11 år + og for få i de andre gruppene. Dette gjaldt først og fremst tall for 2012, men også i noen grad for 2002. Også denne feilen er nå rettet.

³ Husholdningsboksen består i utgangspunktet av opplysninger om de personene som er registrert bosatt sammen med intervjupersonen: slektskap til intervjupersonen (for eksempel ektefelle eller samboer), fødselsår og kjønn. Intervjupersonen presenteres for disse registeropplysningene og får anledning til å korrigere dem hvis noen har flyttet ut, kommet til eller endret status siden siste registrering.

⁴ Rettet 30. april 2014.

I noen grad forplantet feilene i tabellene seg til den oppsummerende teksten foran i hvert av kapitlene 2, 3 og 4, men de fikk ingen konsekvenser for konklusjonene i rapporten. Feilene i teksten er nå rettet og markert med fotnoter.

2. Barnets bosted

2.1. Spørsmålformulering og analysevariabel

Følgende spørsmål ble stilt alle tre år:

”Vi vil gjerne vite hvem barnet bor fast sammen med, dvs. hvem har den daglige omsorgen for barnet nå? Er det

- Deg
- Den andre forelderen
- Begge to
- Eller andre”

En forklarende tekst fulgte spørsmålet:

”Den av foreldrene som barnet bor **fast sammen** med, og dermed har den **daglige omsorgen** for barnet, kan bl.a. bestemme hvor i landet barnet skal bo, om barnet skal være i barnehage. Den av foreldrene barnet bor fast hos, må også ha foreldreansvar. Den andre forelderen har anledning til å uttale seg før eventuell flytting. Hvis barnet har delt bosted, tas avgjørelsen om flytting, barnehage og lignende i fellesskap.”

I 2002 sto denne forklarende teksten trykt i spørreskjemaet, slik at intervjupersonen hadde den foran seg når han eller hun skulle fylle inn svaret på spørsmålet. I 2004 og i 2012 fikk intervjueren opp denne teksten sammen med spørsmålet, slik at han kunne lese den opp hvis intervjupersonen ikke forsto spørsmålet.

Ved hjelp av den forklarende teksten ønsket man at intervjupersonen skulle oppfatte spørsmålet som et spørsmål om delt bosted, slik dette er definert i Lov om barn og foreldre (Barnelova), altså delt bosted i juridisk forstand. Hvorvidt intervjupersonene faktisk oppfattet spørsmålet på denne måten, er en annen sak. Barnet kan bo omtrent like mye hos hver av foreldrene uten at det har delt bosted i juridisk forstand, og det kan ha delt bosted i juridisk forstand uten at det dermed tilbringer halvparten av tiden hos hver av foreldrene.

Ved å kombinere opplysningene vi får gjennom dette spørsmålet med intervjupersonens kjønn, får vi følgende analysevariabel for barnets bosted:

- Bor hos mor
- Bor hos far
- Delt bosted
- Bor hos andre
- Uoppgitt

Mens analysevariabelen ’barnets bosted’ bygger på foreldrenes svar på spørsmålet om hvor barnet bor og der delt bosted (i juridisk forstand) er et svaralternativ, bygger definisjonen av ’bostedsforelder’ og ’samværsforelder’, som allerede nevnt, på registeropplysninger om hvor barnet bor. Disse opplysningene gir ikke noe grunnlag for å skille ut den gruppen av foreldre hvor barnet har delt bosted. I Folkeregisteret kan man nemlig bare registreres på én adresse (se avsnitt 1.2).

2.2. Noen hovedresultater

Blant foreldre som ikke (lenger) bor sammen, har andelen som svarer at de har delt bosted for barnet økt fra 8 prosent i 2002 til 10 prosent i 2004 og 25 prosent i 2012. Andelen hvor barnet bor fast hos mora, har tilsvarende sunket fra 84 prosent i 2002

til 66 prosent i 2012, mens andelen hvor barnet bor fast hos faren har ligget mer eller mindre fast på 7-8 prosent (tabell 2.1).

Økningen i andelen som svarer delt bosted har vært betydelig i alle de fire hovedgruppene av foreldre, men relativt sett har den vært størst i de to største gruppene, samværsfedre og bostedsmødre, hvor andelen med delt bosted var lavest i utgangspunktet. Blant dem har andelen som svarer delt bosted, blitt omtrent tredoblet fra 2002 til 2012. Blant de to mindre gruppene der barnet er registrert bosatt hos faren, har andelen som svarer delt bosted blitt nesten fordoblet i samme periode.

Men vi ser også at det er stort sprik mellom mødrenes og fedrenes svar. Mens 26 prosent av samværsfedrene svarer at barnet har delt bosted, er det bare 16 prosent av bostedsmødrene som svarer det samme i 2012. Slik var det også i 2002 og i 2004 (Kitterød 2005). Når de svarer så vidt forskjellig, kan det ha sammenheng med at frafallet er større blant fedrene enn blant mødrene. Det er gjerne foreldre med minst ressurser (lavest utdanning, inntekt og lignende) som ikke svarer (Jensen og Clausen 1997), og de samme gruppene har gjerne en lav andel med delt bosted, i hvert fall har det vært slik tidligere (Kitterød og Lyngstad 2012). Men også mor og far til det samme barnet kan gi sprikende svar på spørsmål om bosted (Kitterød og Lyngstad 2013).

Tabell 2.1. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse.¹ 2002, 2004 og 2012. Prosent

	Barnets bosted					I alt	Antall
	Hos mor	Hos far	Delt bosted	Hos andre	Uoppgitt		
Alle foreldre							
2002	84	7	8	0	1	100	2306
2004	82	8	10	0	0	100	2696
2012	66	8	25	0	0	100	2552
Samværsfedre							
2002	90	1	9	0	0	100	941
2004	89	1	9	1	0	100	1123
2012	73	1	26	1	-	100	1045
Bostedsmødre							
2002	94	0	5	0	1	100	1121
2004	94	0	6	0	0	100	1244
2012	83	0	16	0	0	100	1085
Samværs mødre							
2002	2	67	29	-	2	100	105
2004	13	52	35	-	-	100	155
2012	6	41	53	-	-	100	214
Bostedsfedre							
2002	4	71	25	-	-	100	139
2004	1	70	29	-	-	100	174
2012	2	55	42	-	-	100	208

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

I tabellene 2.2 – 2.4 undersøker vi hvordan barnets bosted varierer mellom ulike undergrupper av samværsfedre i følge deres egne rapporter for hvert av årene 2002, 2004 og 2012. Tabell 2.5 – 2.7 viser hvordan barnets bosted varierer etter hva ulike grupper av bostedsmødre rapporterer. For å se endringer over tid i samværsfedrenes svar må man sammenligne tall i tabell 2.2 med tall i tabell 2.3 og 2.4. For å se endringer over tid i bostedsmødrenes svar må man sammenligne tall i tabell 2.5 med tall i tabell 2.6 og 2.7.

I 2002 og 2004 var det svært få under 30 år som svarte at de hadde delt bosted, henholdsvis 2 og 1 prosent av samværsfedrene. I 2012 svarte hver fjerde samværsfar (27 prosent) under 30 år at han hadde delt bosted for barnet. Dette var omtrent like mye eller mer enn andelen i eldre aldersgrupper. Til sammenligning oppgav bare 19 prosent av samværsfedrene i alderen 35-39 år at de hadde delt bosted. Noe av det samme mønsteret finner vi i svarene fra bostedsmødrene. Bare 1 – 2 prosent

hadde delt bosted blant dem under 30 år i 2002 og 2004, mot 14 prosent i 2012, nesten på samme nivå som de øvrige aldersgruppene.

Forskjellene mellom dem med kort og lang utdanning ble ikke mindre fra 2002 til 2012. Samværsfedre og bostedsmødre med lang universitetsutdanning hadde høyere andel med delt bosted enn dem med kort universitets- eller høyskoleutdanning, og disse igjen noe høyere enn dem uten universitets- eller høyskoleutdanning. I 2002 oppgav 8 prosent av samværsfedrene med grunnskole eller videregående skole som høyeste fullførte utdanning at de hadde delt bosted, mot 22 prosent blant dem med lang universitetsutdanning. I 2012 var de tilsvarende tallene 24 og 39 prosent. Svarene fra bostedsmødrene følger det samme mønsteret. Heller ikke blant dem ble det mindre forskjeller i andelen som svarte at de hadde delt bosted mellom dem med kort og dem med lang utdanning.

I 2002 var det bare små forskjeller i andelen med delt bosted etter yrkesaktivitet og arbeidstid. Dette gjelder spesielt når vi ser på samværsfedrenes svar. Fram til 2012 ble andelen med delt bosted tredoblet for de yrkesaktive, fra 9 til 28 prosent i følge samværsfedrene, mens den fortsatt var lav blant dem som ikke var yrkesaktive. Størst var økningen blant dem som hadde lengst arbeidstid, fra 6 til 26 prosent, igjen i følge samværsfedrene.

I 2012 var andelen som svarte at barnet hadde delt bosted, lavest blant de som ikke var yrkesaktive. 12 prosent av de ikke yrkesaktive samværsfedrene og 7 prosent av de ikke yrkesaktive bostedsmødrene hadde delt bosted. Blant de yrkesaktive bostedsmødrene var andelen med delt bosted da høyest blant dem som arbeidet mer enn full tid (24 prosent), lavest blant dem som arbeidet deltid (13 prosent). Blant samværsfedrene var mønsteret et annet. Andelen som oppgav at barnet hadde delt bosted var høyest blant samværsfedrene som arbeidet tilnærmet vanlig arbeidstid (30 prosent), noe lavere blant dem som jobbet mer enn det (26 prosent) og enda lavere for dem som arbeidet deltid (22 prosent). Det er relativt få av fedrene som arbeider deltid. Tallene for samværsfedrene med deltidsarbeid er derfor usikre.

I 2002 var andelen med delt bosted høyest i Oslo og Akershus, og lavest i Nord-Norge. Blant samværsfedrene i Oslo og Akershus oppgav 15 prosent at de hadde delt bosted for barnet, i Nord-Norge 7 prosent. I 2012 var de regionale forskjellene i stor grad utjevnet. Samværsfedrene i Oslo og Akershus hadde da ikke høyere andel med delt bosted enn samværsfedrene i andre deler av landet, med unntak av Nord-Norge hvor andelen med delt bosted fortsatt var noe lavere enn i resten av landet. Svarene til bostedsmødrene tyder ikke på at de regionale forskjellene i andelen med delt bosted er blitt mindre.

Jo lengre tid som har gått siden samlivsbruddet, desto lavere er andelen av foreldrene som svarer at de har delt bosted for barnet. Dette gjelder både for samværsfedre og bostedsmødre. Dette mønsteret ser ikke ut til å endres fra 2002 til 2012. I 2002 hadde for eksempel 13 prosent av samværsfedrene med mindre enn to år siden bruddet, delt bosted, mot 5 prosent av dem med minst elleve år siden bruddet. I 2012 var de tilsvarende tallene 29 og 16 prosent.⁵ Dette har sammenheng med at det er blitt mer vanlig at foreldre avtaler delt bosted, men det kan også ha sammenheng med at allerede inngåtte avtaler om delt bosted endres etter hvert som barna blir eldre og selv ønsker å være med å bestemme hvor de skal bo.

I 2002 og 2004 var det en viss forskjell mellom foreldre som hadde vært gift og dem som hadde vært samboere når det gjelder andelen som har delt bosted. I 2004 oppgav for eksempel 14 prosent av de tidligere gifte samværsfedrene at de hadde delt bosted for barnet, mot bare 7 prosent av dem som hadde levd sammen som samboere. I 2012 var de tilsvarende tallene 28 og 29 prosent. Forskjellen mellom tidligere gifte og tidligere samboere var altså jevnet ut.

⁵ Tall rettet 30. april 2014.

I 2012 oppgav også 12 prosent av samværsfedrene som aldri hadde bodd sammen med barnets mor, at de hadde delt bosted. Bare 2 prosent av bostedsmødrene som aldri hadde bodd sammen med barnefaren, svarte at de hadde delt bosted i 2012.

Hvis foreldrene har flere barn sammen, trenger ikke alle barna bo fast på samme sted. For eksempel kan ett av barna ha delt bosted, mens det andre bor hos mor. I denne rapporten ser vi bare på hvor det yngste barnet bor, og i noen grad ser det ut til å variere med om barnet har helsøsken og hvor mange helsøsken det har. I 2002 og 2004 var det først og fremst blant samværsfedre og bostedsmødre med to barn at andelen med delt bosted var høy. 12 prosent av samværsfedrene med to barn oppgav at de hadde delt bosted i 2002, 8 prosent av samværsfedrene med mer enn to barn og 7 prosent blant dem med bare ett barn. I 2012 var det tvert imot dem med flest barn som oftest hadde delt bosted. Da hadde 34 prosent av samværsfedrene med tre eller flere barn delt bosted, mot 30 prosent av samværsfedrene med to barn og 24 prosent av dem med bare ett barn. Blant bostedsmødrene oppgav 27 prosent av dem med tre eller flere barn at de hadde delt bosted i 2012, mot 21 prosent av dem med to barn. Bostedsmødre med ett barn hadde lavest andel med delt bosted, bare 13 prosent.

Andelen med delt bosted er lavest blant foreldrene med de yngste og de eldste barna. I 2012 oppgav for eksempel 22 prosent av samværsfedrene med yngste barn i alderen 0-4 år at de hadde delt bosted og 20 prosent av dem med yngste barn i alderen 15 år eller over. Til sammenligning hadde 33 prosent av samværsfedrene med yngste barn 5-9 år og 26 prosent av dem med barn i alderen 10-14 år delt bosted⁶. Det ser ikke ut til å ha vært noen endring i dette mønsteret fra 2002 og 2004 til 2012, og det ser ut til at det gjelder enten vi legger samværsfedrenes eller bostedsmødrenes svar til grunn.

Det er naturlig nok først og fremst samværsfedre som bor nær den andre forelderens som har delt bosted. Blant dem med gangavstand til den andre forelderens oppgav mellom en av fire og en av fem samværsfedre at de hadde delt bosted i 2002 og 2004, henholdsvis 22 og 23 prosent. I 2012 var denne andelen økt til 46 prosent. Da hadde altså nesten halvparten av samværsfedrene som bodde i gangavstand fra den andre forelderens, delt bosted. Blant dem med lang reiseavstand var det så å si ingen med delt bosted verken i 2002, 2004 eller 2012. Svarene fra bostedsmødrene følger det samme mønsteret, selv om nivået blir noe lavere når vi spør dem.

Jo større grad av konflikt det er mellom foreldrene, jo lavere er andelen med delt bosted. Dette gjelder alle årene 2002, 2004 og 2012, og det gjelder enten vi spør samværsfedrene eller bostedsmødrene. 13 prosent av samværsfedrene som i 2012 gav uttrykk for at det var høy grad av konflikt med den tidligere partneren, oppgav at de hadde delt bosted, mot 31 prosent av dem som mente det ikke var noen konflikt i det hele tatt. De tilsvarende tallene i 2002 var 4 og 9 prosent.

Dersom vi legger samværsfedrenes svar til grunn, var det først og fremst de fedrene som ikke hadde stiftet ny familie, som hadde delt bosted for barnet. I 2002 hadde for eksempel 6 prosent av dem som var gift eller samboer, delt bosted, mot 12 prosent av dem som var enslige. I 2012 var dette mønsteret endret. Da var andelen med delt bosted høyest blant samboerne og lavest blant de gifte med de enslige midt imellom. Blant bostedsmødrene var det liten forskjell i andel med delt bosted mellom gifte, samboende og enslige i 2002 og 2004. I 2012 var andelen med delt bosted høyest blant de samboende, slik det også var blant samværsfedrene.

⁶ Rettet 30. april 2014.

Tabell 2.2. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av samværsfedre.¹ 2002. Prosent²

	Barnets bosted					I alt	Antall
	Hos mor	Hos far	Delt bosted	Hos andre	Uopp-gitt		
Alle	90	1	9	0	0	100	941
Intervjupersonens alder							
18-29 år	98	-	2	-	-	100	60
30-34 år	90	2	7	-	1	100	145
35-39 år	90	-	9	-	0	100	231
40-44 år	86	2	12	-	0	100	241
45 år +	90	1	8	0	0	100	264
Intervjupersonens utdanning							
Videregående/grunnskole	91	1	8	0	0	100	765
Universitet/høgskole 1-4 år	87	1	12	-	-	100	130
Universitet/høgskole 5 år +	75	4	22	-	-	100	38
Vanlig ukentlig arbeidstid							
-30 timer	88	2	9	-	-	100	37
31-40 timer	88	2	9	0	0	100	418
41 timer +	93	-	6	-	1	100	301
Ikke yrkesaktiv	92	1	7	-	-	100	138
Hovedsakelig virksomhet							
Yrkesaktiv	90	1	9	0	0	100	777
Student/skoleelev	88	-	12	-	-	100	24
Arbeidsufør/pensjonist	87	5	8	-	-	100	57
Hjemmearbeidende	:	:	:	:	:	100	1
Arbeidsledig	89	1	9	-	-	100	52
Annet	100	-	-	-	-	100	25
Landsdel for bosted							
Akershus/Oslo	84	1	15	-	0	100	200
Østlandet ellers	90	3	7	-	0	100	245
Agder og Rogaland	91	-	8	-	1	100	119
Vestlandet	92	2	6	-	0	100	168
Trøndelag	92	-	7	1	-	100	82
Nord-Norge	92	1	7	-	1	100	127
Tid siden samlivsbrudd							
Under 2 år	85	2	13	-	-	100	146
2-4 år	83	2	15	-	-	100	254
5-7 år	92	2	6	-	0	100	208
8-10 år	94	-	4	0	1	100	147
11 år +	94	1	5	-	-	100	157
Samlivsstatus ved samlivsbrudd							
Gift med barnets andre forelder	86	2	11	-	0	100	487
Samboer med barnets andre forelder ...	92	0	7	0	0	100	327
Har aldri bodd sammen	98	-	2	-	-	100	113
Antall barn i relasjonen							
1 barn	92	1	7	-	0	100	468
2 barn							
3 barn +	91	1	8	-	1	100	122
Yngste barns alder							
0 - 4 år	91	-	9	-	-	100	148
5 - 9 år	88	2	10	-	1	100	335
10 - 14 år	89	1	9	0	0	100	334
15 år +	93	1	6	-	-	100	124
Reisetid til samværsforelder							
Angavstand	75	1	22	-	1	100	200
Reisetid på ½ time eller mindre							
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	98	-	2	-	-	100	177
2 ½ time eller mer	99	-	1	-	0	100	124
Konflikt med tidligere partner							
I stor grad	94	1	4	-	1	100	146
Til en viss grad							
I liten grad	88	1	10	-	0	100	288
Ikke i det hele tatt	89	1	9	-	1	100	256
Samlivsstatus nå							
Gift	93	1	6	-	0	100	162
Samboer	93	-	6	0	0	100	248
Enslig	87	2	11	-	0	100	517

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Tabell 2.3. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av samværsfedre.¹ 2004. Prosent²

	Barnets bosted					I alt	Antall
	Hos mor	Hos far	Delt bosted	Hos andre	Uopp-gitt		
Alle	89	1	9	1	0	100	1 123
Intervjupersonens alder							
18-29 år	96	3	1	-	-	100	76
30-34 år	91	0	9	-	-	100	160
35-39 år	90	1	8	0	1	100	286
40-44 år	88	2	10	1	-	100	300
45 år +	86	1	12	1	0	100	301
Intervjupersonens utdanning							
Videregående/grunnskole	90	1	8	1	0	100	874
Universitet/høgskole 1-4 år	87	1	11	0	-	100	167
Universitet/høgskole 5 år +	82	2	16	-	-	100	65
Vanlig ukentlig arbeidstid							
-30 timer	93	2	5	-	-	100	73
31-40 timer	88	2	10	1	-	100	613
41 timer +	88	0	11	0	-	100	272
Ikke yrkesaktiv	95	0	4	0	-	100	155
Hovedsakelig virksomhet							
Yrkesaktiv	88	1	10	1	-	100	921
Student/skoleelev	:	:	:	:	:	100	15
Arbeidsufør/pensjonist	95	-	5	-	-	100	63
Hjemmearbeidende	:	:	:	:	:	100	6
Arbeidsledig	90	3	7	-	-	100	72
Annnet	97	-	1	2	-	100	37
Landsdel for bosted							
Akershus/Oslo	86	2	11	-	0	100	234
Østlandet ellers	89	1	9	0	0	100	328
Agder og Rogaland	87	3	9	1	0	100	143
Vestlandet	89	-	9	2	-	100	168
Trøndelag	91	1	8	-	-	100	109
Nord-Norge	93	1	5	0	-	100	141
Tid siden samlivsbrudd							
Under 2 år	86	2	12	-	-	100	168
2-4 år	84	2	14	-	-	100	280
5-9 år	88	1	11	0	-	100	241
10-10 år	92	1	7	-	-	100	210
15 år +	94	1	3	2	-	100	212
Samlivsstatus ved samlivsbrudd							
Gift med barnets andre forelder	83	2	14	1	0	100	521
Samboer med barnets andre forelder ...	92	1	7	0	0	100	451
Har aldri bodd sammen	97	-	2	0	-	100	151
Antall barn i relasjonen							
1 barn	92	1	6	1	-	100	562
2 barn	83	2	15	0	0	100	431
3 barn +	87	2	10	-	1	100	130
Yngste barns alder							
0 - 4 år	92	2	7	-	-	100	179
5 - 9 år	85	1	13	0	1	100	346
10 - 14 år	90	2	8	-	-	100	431
15 år +	89	1	7	3	-	100	167
Reisetid til samværsforelder							
Gangavstand	74	2	23	1	-	100	241
Reisetid på ½ time eller mindre	90	1	8	0	-	100	478
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	97	1	2	0	-	100	221
2 ½ time eller mer	97	1	1	1	-	100	174
Konflikt med tidligere partner							
I stor grad	96	0	3	1	-	100	179
Til en viss grad	90	2	8	-	-	100	216
I liten grad	88	2	10	0	-	100	303
Ikke i det hele tatt	87	1	11	1	-	100	417
Samlivsstatus nå							
Gift	94	2	3	1	-	100	215
Samboer	92	1	7	1	-	100	248
Enslig	86	2	12	0	0	100	660

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Tabell 2.4. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av samværsfedre.¹ 2012. Prosent

	Barnets bosted				I alt	Antall
	Hos mor	Hos far	Delt bosted	Hos andre		
Alle	73	1	26	1	100	1 045
Intervjupersonens alder						56
18-29 år	67	1	27	4	100	
30-34 år	67	-	33	-	100	102
35-39 år	79	1	19	1	100	156
40-44 år	69	1	29	1	100	287
45 år +	75	1	24	0	100	444
Intervjupersonens utdanning						750
Videregående/grunnskole	75	1	24	1	100	
Universitet/høgskole 1-4 år	66	1	32	1	100	203
Universitet/høgskole 5 år +	61	-	39	-	100	66
Vanlig ukentlig arbeidstid						56
-30 timer	77	1	22	-	100	
31-40 timer	69	1	30	1	100	586
41 timer +	72	0	26	1	100	252
Ikke yrkesaktiv	87	-	12	1	100	134
Hovedsakelig virksomhet						
Yrkesaktiv	70	1	28	1	100	891
Student/skoleelev	79	-	14	7	100	21
Arbeidsufør/pensjonist	90	-	10	-	100	60
Hjemmearbeidende	:	:	:	:	100	1
Arbeidsledig	93	-	7	-	100	46
Annet	:	:	:	:	100	19
Landsdel for bosted						
Akershus/Oslo	72	1	27		100	209
Østlandet ellers	73	1	26	1	100	282
Agder og Rogaland	71	2	27	1	100	186
Vestlandet	71	1	26	2	100	138
Trøndelag	72	-	28	-	100	88
Nord-Norge	77	1	22	1	100	142
Tid siden samlivsbrudd						
Under 2 år	69	1	29	1	100	105
2-4 år	70	1	30	-	100	259
5-7 år	68	1	30	1	100	247
8-10 år	74	-	25	1	100	119
11 år +	80	2	16	1	100	228
Samlivsstatus ved samlivsbrudd						
Gift med barnets andre forelder	72	1	28	0	100	386
Samboer med barnets andre forelder	69	1	29	0	100	511
Har aldri bodd sammen	86	-	12	2	100	126
Antall barn i relasjonen						
1 barn	74	1	24	1	100	707
2 barn	69	1	30	1	100	293
3 barn +	66	-	34	-	100	45
Yngste barns alder						
0 - 4 år	77	-	22	1	100	109
5 - 9 år	66	0	33	1	100	275
10 - 14 år	73	1	26	-	100	388
15 år +	76	2	20	2	100	273
Reisetid til samværsforelder						
Gangavstand	53	2	46	-	100	293
Reisetid på ½ time eller mindre	72	1	27	1	100	467
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	94	1	5	1	100	164
2 ½ time eller mer	96	-	2	2	100	111
Konflikt med tidligere partner	84	1	13	2	100	173
I stor grad						
Til en viss grad	76	-	23	1	100	172
I liten grad	69	2	29	0	100	319
Ikke i det hele tatt	68	1	31	0	100	365
Samlivsstatus nå						
Gift	77	-	22	1	100	198
Samboer	68	1	30	1	100	210
Enslig	72	1	26	1	100	637

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Tabell 2.5. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av bostedsmødre. 2002. Prosent¹

	Barnets bosted					I alt	Antall
	Hos mor	Hos far	Delt bosted	Hos andre	Uopp-gitt		
Alle	94	0	5	0	1	100	1121
Intervjupersonens alder							
18-29 år	99	-	1	-	-	100	143
30-34 år	91	1	6	-	2	100	265
35-39 år	94	0	5	0	1	100	321
40-44 år	92	-	6	1	1	100	256
45 år +	97	-	3	-	-	100	136
Intervjupersonens utdanning							
Videregående/grunnskole	94	0	4	0	1	100	827
Universitet/høgskole 1-4 år	95	1	4	-	1	100	251
Universitet/høgskole 5 år +	84	-	16	-	-	100	35
Vanlig ukentlig arbeidstid							
-30 timer	96	1	3	1	1	100	260
31-40 timer	91	1	7	-	1	100	434
41 timer +	93	-	7	-	-	100	102
Ikke yrkesaktiv	97	0	1	1	1	100	243
Hovedsakelig virksomhet							
Yrkesaktiv	93	1	6	0	1	100	785
Student/skoleelev	97	-	3	-	-	100	112
Arbeidsufør/pensjonist	94	-	2	2	1	100	54
Hjemmearbeidende	98	-	2	-	-	100	77
Arbeidsledig	96	-	2	-	3	100	50
Annet	98	1	1	-	-	100	38
Landsdel for bosted							
Akershus/Oslo	91	0	8	-	1	100	229
Østlandet ellers	95	1	4	0	0	100	305
Agder og Rogaland	93	-	5	-	1	100	146
Vestlandet	94	1	4	-	2	100	182
Trøndelag	94	-	4	2	-	100	104
Nord-Norge	97	-	2	-	1	100	155
Tid siden samlivsbrudd							
Under 2 år	92	2	6	-	0	100	170
2-4 år	91	-	8	-	1	100	279
5-7 år	95	0	4	1	1	100	261
8-10 år	96	0	2	1	1	100	191
11 år +	96	0	2	-	1	100	202
Samlivsstatus ved samlivsbrudd							
Gift med barnets andre forelder	92	0	6	1	0	100	525
Samboer med barnets andre forelder	95	1	4	-	1	100	377
Har aldri bodd sammen	98	-	1	-	1	100	203
Antall barn i relasjonen							
1 barn	95	0	4	0	1	100	575
2 barn	91	0	7	-	1	100	410
3 barn +	94	1	3	-	2	100	136
Yngste barns alder							
0 - 4 år	95	2	4	-	-	100	175
5 - 9 år	94	0	5	-	1	100	414
10- 14 år	93	0	5	-	1	100	389
15 år +	96	-	1	2	0	100	136
Reisetid til samværsforelder							
Gangavstand	81	1	17	1	1	100	208
Reisetid på ½ time eller mindre	95	1	4	0	1	100	484
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	100	0	-	-	-	100	183
2 ½ time eller mer	98	-	0	-	2	100	148
Konflikt med tidligere partner							
I stor grad	95	1	3	-	2	100	181
Til en viss grad	96	0	3	1	1	100	277
I liten grad	94	-	5	-	1	100	335
Ikke i det hele tatt	92	0	7	1	1	100	318
Samlivsstatus nå							
Gift	92	-	6	1	1	100	179
Samboer	93	1	4	1	2	100	257
Enslig	95	0	4	-	0	100	669

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Tabell 2.6. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av bostedsmødre. 2004. Prosent²

	Barnets bosted					I alt	Antall
	Hos mor	Hos far	Delt bosted	Hos andre	Uopp-gitt		
Alle	94	0	6	0	0	100	1244
Intervjupersonens alder							
18-29 år	98	-	2	-	-	100	151
30-34 år	95	-	5	-	-	100	282
35-39 år	92	-	7	-	0	100	360
40-44 år	91	0	8	0	-	100	272
45 år +	94	-	6	-	-	100	179
Intervjupersonens utdanning							
Videregående/grunnskole	95	-	5	0	0	100	912
Universitet/høgskole 1-4 år	92	0	8	-	-	100	289
Universitet/høgskole 5 år +	81	-	19	-	-	100	34
Vanlig ukentlig arbeidstid							
-30 timer	94	0	6	-	-	100	328
31-40 timer	92	-	8	0	-	100	557
41 timer +	95	-	5	-	-	100	54
Ikke yrkesaktiv	97	-	3	-	0	100	300
Hovedsakelig virksomhet							
Yrkesaktiv	93	0	7	0	-	100	856
Student/skoleelev	98	-	2	-	-	100	108
Arbeidsufør/pensjonist	95	-	5	-	-	100	67
Hjemmearbeidende	97	-	3	-	-	100	94
Arbeidsledig	96	-	4	-	-	100	77
Annet	94	-	6	-	-	100	39
Landsdel for bosted							
Akershus/Oslo	93	-	7	-	-	100	265
Østlandet ellers	92	-	7	0	0	100	364
Agder og Rogaland	96	-	4	-	-	100	159
Vestlandet	93	1	7	-	-	100	192
Trøndelag	97	-	3	-	-	100	118
Nord-Norge	96	-	4	-	-	100	146
Tid siden samlivsbrudd							
Under 2 år	90	-	10	-	-	100	178
2-4 år	92	-	8	0	0	100	308
5-7 år	92	0	7	-	-	100	282
8-10 år	96	-	4	-	-	100	217
11 år +	97	-	3	-	-	100	255
Samlivsstatus ved samlivsbrudd							
Gift med barnets andre forelder	90	0	10	0	-	100	565
Samboer med barnets andre forelder ..	95	-	5	-	0	100	464
Har aldri bodd sammen	100	-	0	-	-	100	215
Antall barn i relasjonen							
1 barn	97	-	3	-	0	100	618
2 barn	87	0	12	0	-	100	470
3 barn +	95	-	5	-	-	100	156
Yngste barns alder							
0 - 4 år	97	-	3	-	-	100	188
5 - 9 år	92	0	8	-	0	100	415
10 - 14 år	93	-	7	0	-	100	460
15 år +	97	-	3	-	-	100	181
Reisetid til samværsforelder							
Gangavstand	83	0	16	0	0	100	266
Reisetid på ½ time eller mindre	94	-	6	-	-	100	524
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	99	-	1	-	-	100	220
2 ½ time eller mer	100	-	-	-	-	100	210
Konflikt med tidligere partner							
I stor grad	99	-	1	-	-	100	173
Til en viss grad	95	-	5	-	-	100	268
I liten grad	93	0	6	-	-	100	349
Ikke i det hele tatt	92	-	8	0	0	100	447
Samlivsstatus nå							
Gift	94	-	6	-	-	100	200
Samboer	95	0	5	-	-	100	259
Enslig	94	-	6	0	0	100	785

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Tabell 2.7. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av bostedsmødre. 2012. Prosent²

	Barnets bosted					I alt	Antall
	Hos mor	Hos far	Delt bosted	Hos andre	Uopp-gitt		
Alle	83	0	16	0	0	100	1085
Intervjupersonens alder							
18-29 år	84	-	14	1	-	100	107
30-34 år	84	-	15	1	-	100	118
35-39 år	84	0	15	-	-	100	211
40-44 år	81	1	18	-	-	100	314
45 år +	84	1	15	-	0	100	335
Intervjupersonens utdanning							
Videregående/grunnskole	84	1	15	0	0	100	636
Universitet/høgskole 1-4 år	85	0	15	-	-	100	367
Universitet/høgskole 5 år +	69	-	31	-	-	100	65
Vanlig ukentlig arbeidstid							
-30 timer	87	0	13	-	-	100	204
31-40 timer	82	0	18	-	-	100	627
41 timer +	76	-	24	-	-	100	95
Ikke yrkesaktiv	90	1	7	2	-	100	145
Hovedsakelig virksomhet							
Yrkesaktiv	82	0	18	-	-	100	895
Student/skoleelev	94	-	6	-	-	100	71
Arbeidsufør/pensjonist	93	-	7	-	-	100	38
Hjemmearbeidende	:	:	:	:	:	100	12
Arbeidsledig	80	-	11	9	-	100	30
Annet	97	-	3	-	-	100	34
Landsdel for bosted							
Akershus/Oslo	80	-	19	1	-	100	214
Østlandet ellers	84	1	14	1	-	100	292
Agder og Rogaland	83	-	17	-	-	100	187
Vestlandet	85	1	14	-	-	100	169
Trøndelag	80	-	20	-	-	100	84
Nord-Norge	87	1	12	-	1	100	139
Tid siden samlivsbrudd							
Under 2 år	75	-	23	1	-	100	107
2-4 år	82	0	17	0	-	100	269
5-7 år	77	0	22	-	-	100	232
8-10 år	85	-	15	-	-	100	223
11 år +	94	1	5	-	-	100	244
Samlivsstatus ved samlivsbrudd							
Gift med barnets andre forelder	80	1	19	-	-	100	407
Samboer med barnets andre forelder ..	81	0	18	1	0	100	514
Har aldri bodd sammen	98	-	2	-	-	100	145
Antall barn i relasjonen							
1 barn	87	0	13	0	0	100	710
2 barn	78	1	21	0	-	100	333
3 barn +	73	-	27	-	-	100	42
Yngste barns alder							
0 - 4 år	89	-	9	2	-	100	122
5 - 8 år	77	-	22	-	0	100	256
9 - 14 år	83	0	17	-	-	100	419
15 år +	88	1	11	-	-	100	288
Reisetid til samværsforelder							
Gangavstand	65	0	34	-	-	100	290
Reisetid på ½ time eller mindre	86	0	14	0	-	100	489
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	97	1	2	-	-	100	165
2 ½ time eller mer	98	1	-	1	-	100	127
Konflikt med tidligere partner							
I stor grad	91	-	9	-	-	100	150
Til en viss grad	87	0	12	-	-	100	213
I liten grad	80	-	19	0	-	100	331
Ikke i det hele tatt	80	1	19	0	-	100	359
Samlivsstatus nå							
Gift	86	1	13	-	-	100	152
Samboer	79	0	20	-	-	100	199
Enslig	84	0	15	0	0	100	734

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

3. Månedlig samvær

3.1. Spørsmålsformuleringer og analysevariabler

Spørsmålssekvensene om eventuelt samvær mellom samværsforelder og barn ble innledet med spørsmål om samværsforelderens overhodet hadde vært sammen med barnet etter bruddet mellom foreldrene. Deretter ble det spurt om eventuelt samvær i løpet av siste 12 måneder. Disse spørsmålene var så å si identiske fra undersøkelse til undersøkelse. Registreringen av månedlig samvær varierte derimot noe.

I 2002 lød spørsmålene om månedlig samvær slik:

”Har den du/den andre foreldereren vært sammen med barnet/noen av barna i løpet av siste 30 døgn?”

- Ja
- Nei
- Husker ikke

Og

”Hvor mange dager og hvor mange netter tilbrakte du/den andre foreldereren sammen med barnet/barna i løpet av siste 30 døgn?

En halv dag skal telle som en hel dag”

- Antall dager
- Antall netter

I 2004 var spørsmålene endret og lød slik:

”Var du/den andre foreldereren sammen med barnet i løpet av oktober ?”

- Ja
- Nei

Og

”Hvor mange dager tilbrakte du/den andre foreldereren sammen med barnet i løpet av oktober?

En halv dag skal telle som en hel dag”

- Antall dager

I 2012 var spørsmålene igjen endret. Nå lød de slik:

”Er du/den andre foreldereren sammen med barnet i løpet av en vanlig måned? Vi tenker her på en vanlig måned uten ferier eller lengre besøksperioder i forbindelse med jul, påske og lignende.”

- Ja
- Nei

Og

”Hvor mange dager tilbringer du/den andre foreldereren sammen med barnet i løpet av en vanlig måned?

En halv dag skal telle som en hel dag”

- Antall dager

På grunnlag av svarene på spørsmålene om det hadde vært samvær overhodet, om det hadde vært samvær siste 12 måneder og samvær siste 30 dager (2002)/i løpet av oktober (2004)/i løpet av en vanlig måned (2012) ble det laget en indikator for månedlig samvær:

Samværsforelder har månedlig samvær med barnet

- Ja
- Nei
- Uoppgitt

De som ikke hadde vært sammen med barnet siste år, fikk nei på indikatoren om månedlig samvær.

Fordelingen er vist i tabell 3.1.

Deretter ble det laget en egen variabel for omfanget av det månedlige samværet:

Antall dager månedlig samvær

Denne variabelen varierte fra 0 til 31. De som ikke hadde månedlig samvær, fikk verdien 0 på denne variabelen.

Som allerede nevnt, ble ikke foreldre som svarte at barnet hadde delt bosted eller som svarte at barnet ikke bodde på den registrerte adressen, men hos samværsforelder, stilt spørsmål om samvær med det yngste barnet i 2012. Dette skyldtes en feil i hoppstrukturen i det elektroniske spørreskjemaet (se avsnitt 1.3). I slike tilfeller ble det satt inn en verdi basert på opplysninger som intervjupersonen selv hadde gitt om *avtalt månedlig samvær*. Samvær i løpet av en vanlig måned ble satt lik avtalt månedlig samvær. I de tilfellene man heller ikke hadde opplysninger om avtalt månedlig samvær, undersøkte man om den andre forelder hadde svart på spørsmålet om samvær i løpet av en vanlig måned. Hvis den andre forelder hadde svart, ble samværsforelders svar satt lik omsorgsforelders svar eller omvendt, hvis det var omsorgsforelder man manglet opplysninger om. Hvis man verken hadde opplysninger om intervjupersonens avtalte månedlige samvær eller hva den andre forelder hadde svart om samvær i løpet av en vanlig måned, ble verdien på variablene om samvær i løpet av en vanlig måned satt til uoppgitt. Fordelingen på antall dager månedlig samvær er gitt i tabell 3.2.

3.2. Noen hovedresultater

Tabell 3.1 viser andelen samværsforeldre med månedlig samvær mellom samværsforelder og barn, basert på opplysninger fra ulike grupper av foreldre i 2002, 2004 og 2012. Tabellen tyder på at andelen med månedlig samvær mellom samværsforelder og barn har økt fra 2002 til 2012 med i underkant av 10 prosentpoeng. Økningen kan se ut til å være omtrent i samme størrelsesorden for samværsfedre som for samværs mødre, og enten vi legger mødrenes eller fedrenes svar til grunn. Andelen med månedlig samvær mellom samværsforelder og barn er høyere når barnet er registrert bosatt hos faren (bostedsfedre og samværs mødre) enn når barnet er registrert bosatt hos mora (bosteds mødre og samværs fedre).

Tabell 3.2 viser antall dager månedlig samvær mellom samværsforelder og barn, basert på svar fra ulike grupper av foreldre i 2002, 2004 og 2012. Tabell 3.3 viser den samme fordelingen, men med uoppgitte svar holdt utenfor. Her vises også gjennomsnittlig antall samværsdager.

Tabell 3.1 Om samværsforelder har månedlig samvær med barnet basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse.¹ 2002, 2004 og 2012. Prosent

	Månedlig samvær			I alt	Antall
	Ja	Nei	Uoppgitt		
Alle foreldre					
2002	75	23	2	100	2306
2004	79	21	0	100	2696
2012	84	14	1	100	2552
Samværsfedre					
2002	81	17	1	100	941
2004	83	17	0	100	1123
2012	87	12	1	100	1045
Bostedsmødre					
2002	69	29	2	100	1121
2004	74	26	0	100	1244
2012	80	19	1	100	1085
Samværs mødre					
2002	87	8	5	100	105
2004	91	9	-	100	155
2012	94	3	2	100	214
Bostedsfedre					
2002	77	18	5	100	139
2004	83	16	1	100	174
2012	86	12	2	100	208

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

Tabell 3.2. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse.¹ Inklusive uoppgitt. 2002, 2004 og 2012. Prosent

	Antall dager sist måned, gruppert						I alt	Antall
	0 dager	1-3 dager	4-7 dager	8-12 dager	13 dager +	Uoppgitt		
Alle foreldre								
2002	23	9	23	28	13	3	100	2306
2004	21	9	25	26	17	1	100	2696
2012	15	7	21	24	31	2	100	2552
Samværsfedre								
2002	17	7	23	32	17	3	100	941
2004	17	6	23	31	21	1	100	1123
2012	12	6	20	30	31	2	100	1045
Bostedsmødre								
2002	30	11	23	27	6	3	100	1121
2004	26	13	28	23	9	1	100	1244
2012	21	9	24	24	21	2	100	1085
Samværs mødre								
2002	8	6	16	21	41	8	100	105
2004	9	6	11	19	54	1	100	155
2012	4	4	12	12	66	3	100	214
Bostedsfedre								
2002	18	7	22	17	32	6	100	139
2004	16	8	19	18	37	2	100	174
2012	12	6	18	10	53	2	100	208

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

Tabellene tyder på at omfanget av det månedlige samværet har økt, fra 6,5 dager i måneden i gjennomsnitt i 2002 til 8,6 dager i gjennomsnitt i 2012. Dette har først og fremst skjedd ved at andelen som ikke har månedlig samvær, har blitt redusert og ved at andelen hvor samværsforelder har barnet tilnærmet halvparten av tiden (13 dager eller mer), har økt (tabell 3.3). I kapittel 2 så vi at andelen med delt bosted har økt sterkt fra 2002 til 2012, mens tabell 3.2 og 3.3 altså viser at andelen samværsforeldre som har mest samvær, har økt. Det er ikke nødvendigvis slik at barn med delt bosted også er mest sammen med samværsforelder. Barnet kan bo omtrent like mye hos hver av foreldrene uten at det har delt bosted i juridisk forstand, og det kan ha delt bosted i juridisk forstand uten at det dermed tilbringer halvparten av tiden hos hver av foreldrene (se avsnitt 2.1). Tabell 3.4 tyder likevel på at det må være nokså stort overlapp mellom foreldre som praktiserer delt bosted for barnet og foreldre som har barnet omtrent halvparten av tiden hver. Når for-

eldrene svarte at barnet har delt bosted, hadde samværsforelder i gjennomsnitt vel 14 dager månedlig samvær med barnet hvert av årene 2002, 2004 og 2012.

Tabell 3.3. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse.¹ Eksklusive uoppgitt. 2002, 2004 og 2012. Prosent og gjennomsnitt

	Antall dager sist måned, gruppert					Alle	Gjennomsnitt	Antall
	0 dager	1-3 dager	4-7 dager	8-12 dager	13 dager +			
Alle foreldre								
2002	24	10	24	29	13	100	6,5	2228
2004	21	10	26	26	18	100	6,9	2659
2012	15	7	21	25	32	100	8,6	2505
Samværsfedre								
2002	18	7	24	33	18	100	7,6	914
2004	17	6	24	32	21	100	8,0	1107
2012	13	6	20	30	31	100	9,1	1029
Bostedsmødre								
2002	31	11	24	28	6	100	5,2	1084
2004	26	13	29	23	9	100	5,3	1227
2012	21	9	25	24	21	100	7,1	1065
Samværs mødre								
2002	9	7	17	23	45	100	10,8	98
2004	9	6	11	19	55	100	11,4	154
2012	4	4	12	12	68	100	12,3	207
Bostedsfedre								
2002	19	7	23	18	33	100	8,1	132
2004	16	8	19	18	38	100	9,1	171
2012	12	6	18	10	53	100	10,1	204

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

Tabell 3.4. Gjennomsnittlig antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder¹, gruppert etter intervjuopplysninger om barnets bosted. Eksklusive uoppgitt. 2002, 2004 og 2012

Barnets bosted	Gjennomsnitt	Antall
Hos mor		
2002	5,7	1 860
2004	6,0	2 166
2012	6,5	1 651
Hos far		
2002	7,0	170
2004	7,8	209
2012	8,0	209
Delt bosted		
2002	14,2	180
2004	14,3	276
2012	14,4	641
Hos andre		
2002	:	3
2004	:	7
2012	:	4

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

Tabell 3.4 tyder også på at mye av økningen i antall dager månedlig samvær skyldes at langt flere har delt bosted og dermed mer likedelt tid med barnet i 2012 enn i 2002 og 2004. Den største gruppen er der hvor barnet bor hos mor (jf. tabell 2.1). I denne gruppen har økningen i gjennomsnittlig månedlig samvær vært mindre enn én dag fra 2002 til 2012. De som bodde hos far, utgjorde den minste gruppen. Der var det også en økning på én dag, men tallene for denne gruppen kan vi feste mindre lit til, dels på grunn av gruppens størrelse og dels på grunn av at tallene for denne gruppen trolig er nokså sterkt påvirket av hoppfeilen i spørreskjemaet (se avsnitt 1.3, jf. avsnitt 3.1). For dem med delt bosted var det så å si ingen økning. Av den totale økningen i gjennomsnittlig månedlig samvær på vel to dager (se tabell 3.3 og 3.4), kan det altså se ut til at mer enn halvparten skyldes den sterke økningen i delt bosted. Dette bildet kan endres når man justerer for ulik sammensetting av analyseutvalget, for eksempel at foreldrene i utvalget er noe eldre i 2012 enn i tidligere undersøkelser.

Økningen i antall dager månedlig samvær kan se ut til å være omtrent like stor for samværsfedre som for samværs mødre, enten vi legger mødrenes eller fedrenes svar til grunn. Antall dager månedlig samvær mellom samværsforelder og barn er høyere når barnet er registrert bosatt hos faren (bostedsfedre og samværs mødre) enn når barnet er registrert bosatt hos mora (bostedsmødre og samværsfedre). Vi ser også at bostedsmødrene rapporterer et noe lavere antall dager samvær mellom samværsfar og barn enn samværsfedrene selv rapporterer, og at bostedsfedrene rapporterer et noe lavere antall dager samvær mellom samværs mor og barn enn samværs mødrene selv rapporterer (se tabell 3.2 og 3.3).

I tabellene 3.5 – 3.7 undersøker vi hvordan omfanget av månedlig samvær mellom samværsfar og barn varierer mellom ulike undergrupper av samværsfedre i følge deres egne rapporter for hvert av årene 2002, 2004 og 2012. Tabell 3.8 – 3.10 viser hvordan omfanget av månedlig samvær mellom samværsfar og barn varierer etter hva ulike grupper av bostedsmødre rapporterer. For å se endringer over tid i samværsfedrenes svar må man sammenligne tall i tabell 3.4 med tall i tabell 3.5 og 3.6. For å se endringer over tid i bostedsmødrenes svar må man sammenligne tall i tabell 3.7 med tall i tabell 3.8 og 3.9.

Siden så vidt mye av økningen i antall dager månedlig samvær skyldes økningen i delt bosted, vil mange av de samme gruppene av samværsfedre som hadde en sterk økning i delt bosted, også vise seg å ha hatt en sterk økning i antall dager månedlig samvær.

For eksempel økte andelen av samværsfedrene under 30 år som svarte at de hadde delt bosted, fra 2 prosent i 2002 til 27 prosent i 2012 (se kapittel 2). I samme periode økte gjennomsnittlig antall dager månedlig samvær for denne gruppen fra 6,5 til 9,9. Fra å være aldersgruppen med minst samvær i 2002 var dette i 2012 blitt aldersgruppen med mest samvær. Blant bostedsmødrene i samme aldersgruppe var økningen i antall samværsdager langt mindre. Det var de eldste bostedsmødrene som rapporterte den største økningen i antall samværsdager mellom far og barn, fra 4,1 dager i gjennomsnitt i 2002 til 7,0 dager i 2012.

Tabell 3.5 – 3.7 tyder på at økningen i antall dager samvær mellom samværsfar og barn var større blant dem med lang universitetsutdanning enn blant dem med kort eller ingen universitetsutdanning, i hvert fall hvis vi skal tro deres egne svar. Fra 2002 til 2012 økte gjennomsnittlig antall dager månedlig samvær for dem med lang universitetsutdanning fra 8,7 til 11,0. Blant bostedsmødrene var det ingen utdanningsgruppe som pekte seg ut med å rapportere større økning i samværsfedrenes samvær med sine barn enn andre utdanningsgrupper rapporterte.

Samværsfedre med deltidsarbeid rapporterer den laveste økningen i antall dager månedlig samvær med barna. Gruppen er liten og tallene derfor usikre. Blant bostedsmødrene var det en sterk økning i antall dager samvær mellom far og barn i gruppen som arbeidet ut over vanlig arbeidsuke. I 2002 rapporterte de i gjennomsnitt 5,2 dager månedlig samvær mellom far og barn, mot 8,4 dager i 2012. Minst økning rapporterte de ikke yrkesaktive bostedsmødrene.

I 2002 rapporterte samværsfedre bosatt i Oslo og Akershus mer månedlig samvær med barna enn det de som bodde i andre deler av landet, rapporterte. I 2012 var det så å si ingen forskjell mellom fedrene som bodde i Oslo og Akershus og dem som bodde i resten av landet, med unntak av dem som bodde i Nord-Norge. De hadde fortsatt noe lavere gjennomsnittlig samvær enn resten av samværsfedrene, men økningen i gjennomsnittlig rapportert månedlig samvær fra 2002 til 2012 var større i Nord-Norge (og Trøndelag) enn i resten av landet. Rapportene fra mødrene kan tyde på at bostedsmødrene i Oslo og Akershus fortsatt opplever at barnas fedre er noe mer sammen med barna enn det bostedsmødre i andre deler av landet opplever.

Både i 2002 og i 2012 var det samværsfedre med kortest tid siden bruddet som oppgav flest samværsdager, og de med lengst tid som oppgav færrest dager. Svarene fra bostedsmødrene bekrefter dette. Det er omtrent like stor forskjell i gjennomsnittlig antall rapporterte samværsdager mellom bostedsmødre med kort tid siden bruddet og bostedsmødre med lang tid siden bruddet i 2002 som i 2012.

Tabell 3.5 – 3.7 tyder på at det kan ha skjedd en viss utjevning mellom samværsfedre som har bodd sammen med barnets mor og de som ikke har det, når det gjelder gjennomsnittlig antall dager samvær. Blant dem som hadde vært gift med barnets mor, økte gjennomsnittlig antall samværsdager per måned fra 8,4 i 2002 til 9,3 i 2012. Blant dem som ikke hadde bodd sammen, økte gjennomsnittlig antall dager samvær ifølge fedrene selv fra 4,5 dager i 2002 til 6,5 dager i 2012. Svarene fra bostedsmødrene tyder derimot ikke på at det har funnet sted noen slik utjevning mellom de fedrene som har bodd sammen med barnets mor og de som ikke har det.

Både samværsfedrenes og bostedsmødrenes svar tyder på at det er mindre samvær mellom samværsforelderen og det yngste barnet hvis de to foreldrene har bare dette ene barnet sammen, enn hvis barnet har ett eller flere helsøsken. Hva dette skyldes, vet vi ikke ut fra de tallene som er presentert her. Det kan være at samværsfedre og bostedsmødre med bare ett barn er forskjellig fra dem med flere enn ett barn på andre relevante måter, f.eks. ved at det er flere som ikke har bodd sammen blant dem med bare ett barn. De som ikke har bodd sammen, er jo en gruppe med relativt få samværsdager (se over), og dette kan trekke gjennomsnittlig antall samværsdager ned blant dem med bare ett barn.

Samværet mellom samværsfar og barn er minst for de eldste barna, i de tilfellene hvor det yngste barnet i foreldrerelasjonen er fylt femten år⁷. Det er samværsfedrene og bostedsmødrene enige om. Tallene tyder ikke på at det har skjedd særlige endringer i dette forholdet fra 2002 til 2012.

Reisetiden fra samværsforelders hjem til bostedsforelders hjem er naturligvis avgjørende for hvor mye samvær samværsforelderen kan ha med barnet, i hvert fall i hverdagen. Det er da også store forskjeller i gjennomsnittlig antall dager samvær mellom far og barn i de tilfellene hvor far bor i nærheten av mor og i de tilfellene hvor reisen tar mer tid. Slik var det alle tre årene, både ifølge fedrenes og mødrenes svar.

Konfliktnivået mellom foreldrene betyr også en del. Foreldre som rapporterer stor grad av konflikt mellom foreldrene oppgir færre samværsdager enn foreldre som ikke synes konfliktnivået er spesielt høyt. Tallene kan tyde på at forskjellen i antall samværsdager mellom dem med høy grad av konflikt og dem uten konflikt har blitt noe større fra 2002 til 2012. I 2002 var for eksempel gjennomsnittlig antall rapporterte samværsdager per måned for samværsfedre med høy grad av konflikt 5,2, mot 8,0 blant dem som ikke opplevde noen konflikt i det hele tatt. I 2012 var de tilsvarende tallene 6,0 og 10,0 dager i gjennomsnitt. I 2002 var altså forskjellen 2,8 dager, ti år seinere var den 4,0 dager.

Omfanget av samværet mellom samværsfaren og barnet varierer også etter om samværsfaren er enslig eller bor sammen med ny partner. I 2002 rapporterte gifte samværsfedre i gjennomsnitt 6,4 dager samvær per måned, samboere rapporterte 6,9 og enslige 8,3. I 2012 var det så å si ingen forskjell mellom enslige og samboere. Enslige samværsfedre oppgav i gjennomsnitt 9,4 dager månedlig samvær, mens samboere oppgav 9,3 dager. Til sammenligning oppgav gifte 7,7 dager i gjennomsnitt. Forskjellene er blitt mindre.

Bostedsmødrene rapporterer at samværet mellom far og barn er lavere når mødrene er gifte, enn når de er samboende eller enslige, og, i hvert fall tidligere, at det i gjennomsnitt er færre samværsdager når mor er samboer enn når hun bor alene

⁷ Rettet 30. april 2014.

med barnet/barna. Det ser altså ikke ut til å spille noen rolle om det er mor eller far som stifter ny familie. I begge tilfeller kan det se ut til at samværet mellom far og barn da er mindre enn om de ikke gifter seg med ny partner.

Tabell 3.5. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre.¹ 2002. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt²

	Antall dager månedlig samvær, gruppert					I alt	Gjennom snitt	Antall
	0 dager	1-3 dager	4-7 dager	8-12 dager	13+ dager			
Alle	18	7	24	33	18	100	7,6	914
Intervjupersonens alder								
18-29 år	20	4	34	33	9	100	6,5	56
30-34 år	16	6	19	43	16	100	7,9	139
35-39 år	26	5	21	32	17	100	7,0	225
40-44 år	14	11	22	30	23	100	8,2	236
45 år +	15	8	28	31	17	100	7,6	258
Intervjupersonens utdanning								
Videregående/grunnskole	19	8	23	33	17	100	7,4	742
Universitet/høgskole 1-4 år	11	4	26	37	22	100	8,8	129
Universitet/høgskole 5 år +	8	6	33	28	25	100	8,7	36
Vanlig ukentlig arbeidstid								
-30 timer	28	7	19	25	21	100	7,0	37
31-40 timer	15	5	26	37	17	100	7,9	406
41 timer +	16	9	26	31	18	100	7,6	293
Ikke yrkesaktiv	31	11	17	24	16	100	6,2	134
Hovedsakelig virksomhet								
Yrkesaktiv	15	7	25	36	17	100	7,8	756
Student/skoleelev	31	3	31	10	24	100	6,4	23
Arbeidsufør/pensjonist	31	13	10	22	25	100	6,6	55
Hjemmearbeidende	:	:	:	:	:	100	:	1
Arbeidsledig	32	15	17	20	16	100	5,8	50
Annet	41	3	25	16	14	100	5,8	25
Landsdel for bosted								
Akershus/Oslo	12	4	23	37	25	100	9,1	194
Østlandet ellers	13	7	24	39	16	100	7,9	239
Agder og Rogaland	15	6	23	38	18	100	8,1	115
Vestlandet	16	14	29	27	15	100	7,0	165
Trøndelag	28	6	20	26	20	100	6,9	81
Nord-Norge	36	7	25	24	9	100	5,2	120
Tid siden samlivsbrudd								
Under 2 år	8	3	28	40	22	100	9,3	143
2-4 år	8	5	21	42	25	100	9,5	245
5-7 år	17	9	21	35	17	100	7,3	201
8-10 år	25	6	28	28	13	100	6,3	145
11 år +	30	12	27	19	11	100	5,5	155
Samlivsstatus ved samlivsbrudd								
Gift med barnets andre forelder	10	7	27	36	20	100	8,4	471
Samboer med barnets andre forelder	17	8	23	34	17	100	7,6	321
Har aldri bodd sammen	44	7	19	20	9	100	4,5	112
Antall barn i relasjonen								
1 barn	21	8	24	32	15	100	7,0	449
2 barn	12	5	25	34	24	100	8,7	346
3+ barn	12	8	22	43	15	100	8,4	119
Yngste barns alder								
0 - 4 år		4	21	44	19	100	8,7	141
5 - 9 år	18	5	23	36	19	100	7,8	327
10 - 14 år	17	8	23	30	21	100	7,9	328
15 år +	26	13	33	22	5	100	5,2	118
Reisetid til samværsforelder								
Gangavstand	2	5	12	44	37	100	11,2	192
Reisetid på 1/2 time eller mindre	8	6	24	41	21	100	8,8	394
Mer enn 1/2 time, under 2 1/2 time	12	13	40	31	4	100	6,2	175
2 1/2 time eller mer	58	10	27	4	1	100	2,4	122
Konflikt med tidligere partner								
I stor grad	39	10	18	22	12	100	5,2	143
Til en viss grad	16	6	28	31	19	100	7,9	233
I liten grad	13	7	28	34	19	100	8,0	279
Ikke i det hele tatt	13	8	21	41	18	100	8,0	249
Samlivsstatus nå								
Gift	25	7	30	25	13	100	6,4	161
Samboer	20	11	28	28	14	100	6,9	241
Enslig	15	6	20	38	21	100	8,3	498

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Tabell 3.6. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre.¹ 2004. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt²

	Antall dager månedlig samvær, gruppert					I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 dager	1-3 dager	4-7 dager	8-12 dager	13+ dager			
Alle	17	6	24	32	21	100	8,0	1107
Intervjupersonens alder								
18-29 år	15	4	23	34	24	100	8,5	76
30-34 år	14	8	25	32	22	100	8,0	159
35-39 år	15	3	26	34	21	100	8,4	282
40-44 år	18	6	22	35	20	100	7,9	296
45 år +	19	9	23	26	22	100	7,7	294
Intervjupersonens utdanning								
Videregående/grunnskole	18	6	24	30	22	100	7,9	860
Universitet/høgskole 1-4 år	12	6	25	38	18	100	8,2	166
Universitet/høgskole 5 år +	5	11	20	37	27	100	9,3	65
Vanlig ukentlig arbeidstid								
-30 timer	20	9	26	27	19	100	7,3	72
31-40 timer	13	6	23	34	23	100	8,5	608
41 timer	17	5	24	31	23	100	8,3	270
Ikke yrkesaktiv	31	8	25	24	12	100	6,1	152
Hovedsakelig virksomhet								
Yrkesaktiv	14	6	24	33	23	100	8,4	913
Student/skoleelev	:	:	:	:	:	100	:	15
Arbeidsufør/pensjonist	36	7	20	27	9	100	5,8	61
Hjemmearbeidende	:	:	:	:	:	100	:	6
Arbeidsledig	29	7	25	25	13	100	6,3	71
Annet	35	4	26	22	14	100	6,4	37
Landsdel for bosted								
Akershus/Oslo	16	9	17	35	23	100	8,4	233
Østlandet ellers	13	6	27	30	24	100	8,3	320
Agder og Rogaland	14	6	29	31	20	100	8,3	142
Vestlandet	16	2	30	32	20	100	8,0	165
Trøndelag	23	2	24	36	15	100	7,4	109
Nord-Norge	26	11	15	27	20	100	7,1	138
Tid siden samlivsbrudd								
Under 2 år	6	7	15	33	38	100	10,2	166
2-4 år	11	3	24	35	26	100	9,0	276
5-7 år	14	6	23	36	20	100	8,3	240
8-10 år	20	8	26	30	17	100	7,3	207
11 år +	29	8	28	24	11	100	6,0	209
Samlivsstatus ved samlivsbrudd								
Gift med barnets andre forelder	10	6	23	33	28	100	9,1	511
Samboer med barnets andre forelder	16	5	25	34	20	100	8,2	446
Har aldri bodd sammen	37	13	24	19	8	100	4,6	150
Antall barn i relasjonen								
1 barn	20	7	25	30	18	100	7,4	559
2 barn	11	5	20	35	30	100	9,3	422
3+ barn	11	5	30	31	23	100	8,2	126
Yngste barns alder								
0 - 4 år	12	8	22	35	22	100	8,5	177
5 - 9 år	12	3	24	32	28	100	8,8	342
10 - 14 år	16	5	25	35	18	100	8,0	423
15 år +	29	12	23	21	15	100	6,3	165
Reisetid til samværsforelder								
Gangavstand	5	5	13	32	46	100	11,8	237
Reisetid på 1/2 time eller mindre	9	5	23	39	24	100	9,0	474
Mer enn 1/2 time, under 2 1/2 time	23	8	34	30	6	100	5,8	221
2 1/2 time eller mer	46	9	29	13	2	100	3,4	172
Konflikt med tidligere partner								
I stor grad	41	10	17	24	8	100	4,9	178
Til en viss grad	14	6	31	31	18	100	7,8	215
I liten grad	9	5	27	34	25	100	9,1	302
Ikke i det hele tatt	13	6	21	33	27	100	8,7	409
Samlivsstatus nå								
Gift	24	9	29	29	9	100	6,1	213
Samboer	18	6	27	31	18	100	7,5	247
Enslig	13	6	20	33	28	100	9,0	647

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Tabell 3.7. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre.¹ 2012. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt²

	Antall dager månedlig samvær, gruppert					I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 dager	1-3 dager	4-7 dager	8-12 dager	13+ dager			
Alle	13	6	20	30	31	100	9,1	1029
Intervjupersonens alder								
18-29 år	9	8	11	36	36	100	9,9	55
30-34 år	12	6	10	36	36	100	9,7	101
35-39 år	13	6	25	28	27	100	8,5	156
40-44 år	14	4	21	25	36	100	9,2	281
45 år +	12	7	21	32	28	100	8,8	436
Intervjupersonens utdanning								
Videregående/grunnskole	14	6	21	29	29	100	8,7	739
Universitet/høgskole 1-4 år	9	5	18	29	39	100	9,9	201
Universitet/høgskole 5 år +	2	1	17	40	40	100	11	65
Vanlig ukentlig arbeidstid								
-30 timer	25	5	21	27	22	100	7,4	54
31-40 timer	10	5	17	31	36	100	9,7	578
41 timer +	8	5	20	33	33	100	9,5	250
Ikke yrkesaktiv	21	10	27	24	17	100	6,8	131
Hovedsakelig virksomhet								
Yrkesaktiv	11	5	19	31	34	100	9,5	880
Student/skoleelev	9	11	21	45	15	100	7,7	20
Arbeidsufør/pensjonist	23	13	24	20	20	100	6,9	60
Hjemmearbeidende	:	:	:	:	:	100	:	1
Arbeidsledig	26	11	34	22	8	100	5,3	46
Annet	:	:	:	:	:	100	:	17
Uoppgitt	:	:	:	:	:	100	:	5
Landsdel for bosted								
Akershus/Oslo	12	7	17	33	32	100	9,2	207
Østlandet ellers	13	5	21	30	31	100	9,1	276
Agder og Rogaland	11	6	19	29	35	100	9,5	183
Vestlandet	7	8	21	31	33	100	9,2	137
Trøndelag	10	5	18	35	31	100	9,5	86
Nord-Norge	22	4	24	25	25	100	7,7	140
Tid siden samlivsbrudd								
Under 2 år	4	6	21	28	42	100	10,8	102
2-4 år	8	6	16	35	35	100	9,8	256
5-7 år	11	3	18	31	37	100	9,8	244
8-10 år	13	6	26	29	26	100	8,4	188
11 år +	24	9	21	27	20	100	7,1	224
Samlivsstatus ved samlivsbrudd								
Gift med barnets andre forelder	11	4	22	29	34	100	9,3	381
Samboer med barnets andre forelder	10	6	18	31	34	100	9,6	504
Har aldri bodd sammen	26	11	18	30	15	100	6,5	123
Antall barn i relasjonen								
1 barn	15	7	19	31	28	100	8,5	695
2 barn	7	3	22	29	39	100	10,1	290
3 barn +	11	-	17	31	41	100	10,3	44
Yngste barns alder								
0 - 4 år	11	7	17	38	27	100	9,1	108
5 - 9 år	10	4	12	35	38	100	10,0	273
10 - 14 år	10	5	26	27	32	100	9,2	384
15 år +	20	9	21	26	25	100	7,8	264
Reisetid til samværsforelder								
Gangavstand	3	3	10	28	55	100	11,9	289
Reisetid på 1/2 time eller mindre	8	3	19	37	34	100	9,9	458
Mer enn 1/2 time, under 2 1/2 time	15	11	37	31	7	100	6,2	163
2 1/2 time eller mer	47	15	26	9	3	100	3,2	110
Konflikt med tidligere partner								
I stor grad	33	9	18	23	17	100	6,0	171
Til en viss grad	8	9	27	25	31	100	9,0	170
I liten grad	7	4	19	36	34	100	9,9	313
Ikke i det hele tatt	8	4	19	32	37	100	10,0	360
Samlivsstatus nå								
Gift	18	6	23	29	23	100	7,7	196
Samboer	11	5	22	27	36	100	9,3	207
Enslig	11	6	18	32	33	100	9,4	626

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Tabell 3.8. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre.¹ 2002. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt²

	Antall dager månedlig samvær, gruppert					I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 dager	1-3 dager	4-7 dager	8-12 dager	13+ dager			
Alle	31	11	24	28	6	100	5,2	1084
Intervjupersonens alder								
18-29 år	32	8	24	35	2	100	5,1	138
30-34 år	29	12	21	30	8	100	5,5	259
35-39 år	27	9	29	26	9	100	5,6	312
40-44 år	32	13	22	27	6	100	5,0	244
45 år +	37	17	23	21	2	100	4,1	131
Intervjupersonens utdanning								
Videregående/grunnskole	33	11	24	27	6	100	5,1	801
Universitet/høgskole 1-4 år	23	15	27	30	5	100	5,4	240
Universitet/høgskole 5 år +	19	10	23	31	16	100	7,2	35
Vanlig ukentlig arbeidstid								
-30 timer	27	12	24	34	2	100	5,2	251
31-40 timer	26	11	26	27	9	100	5,7	419
41 timer	31	13	19	31	6	100	5,2	100
Ikke yrkesaktiv	40	10	23	23	4	100	4,3	236
Hovedsakelig virksomhet								
Yrkesaktiv	27	11	25	30	7	100	5,5	760
Student/skoleelev	28	14	24	25	10	100	5,5	109
Arbeidsfører/pensjonist	53	5	21	15	6	100	4,2	52
Hjemmearbeidende	44	11	19	24	2	100	3,9	76
Arbeidsledig	33	11	23	33	-	100	4,7	46
Annet	50	16	13	20	1	100	3,2	37
Landsdel for bosted								
Akershus/Oslo	23	12	24	32	8	100	6,0	220
Østlandet ellers	22	13	26	33	7	100	6,0	299
Agder og Rogaland	35	13	19	28	5	100	4,8	139
Vestlandet	29	10	28	27	5	100	5,0	178
Trøndelag	42	6	26	18	7	100	4,4	99
Nord-Norge	48	11	18	19	3	100	3,6	149
Tid siden samlivsbrudd								
Under 2 år	15	8	23	47	7	100	7,1	165
2-4 år	21	8	24	34	13	100	6,9	272
5-7 år	24	10	30	30	5	100	5,5	253
10-14 år	36	14	28	20	2	100	4,1	185
15 år +	53	16	16	12	2	100	2,7	196
Samlivsstatus ved samlivsbrudd								
Gift med barnets andre forelder	22	11	28	30	10	100	6,2	511
Samboer med barnets andre forelder	27	12	25	32	5	100	5,4	364
Har aldri bodd sammen	54	12	15	17	2	100	2,9	197
Antall barn i relasjonen								
1 barn	35	12	22	26	5	100	4,7	560
2 barn	20	11	28	31	10	100	6,2	394
3+ barn	25	13	23	34	5	100	5,9	130
Yngste barns alder								
0 - 4 år	29	6	22	38	6	100	5,8	170
5 - 9 år	22	10	26	35	7	100	6,1	404
10 - 14 år	32	12	25	25	6	100	5,0	375
15 år +	49	20	20	9	2	100	2,7	130
Reisetid til samværsforelder								
Gangavstand	6	8	21	44	21	100	8,9	204
Reisetid på 1/2 time eller mindre	12	13	30	40	5	100	6,6	467
Mer enn 1/2 time, under 2 1/2 time	28	20	36	17	-	100	3,8	175
2 1/2 time eller mer	74	11	13	2	0	100	1,2	146
Konflikt med tidligere partner								
I stor grad	52	14	13	18	3	100	3,2	177
Til en viss grad	27	16	29	23	5	100	4,8	266
I liten grad	21	10	31	33	6	100	6,0	326
Ikke i det hele tatt	31	9	20	31	9	100	5,8	308
Samlivsstatus nå								
Gift	41	12	20	20	7	100	4,3	171
Samboer	28	14	25	28	5	100	5,2	250
Enslig	28	11	25	30	6	100	5,5	649

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

Tabell 3.9. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre.¹ 2004. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt²

	Antall dager månedlig samvær, gruppert					I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 dager	1-3 dager	4-7 dager	8-12 dager	13+ dager			
Alle	26	13	29	23	9	100	5,3	1227
Intervjupersonens alder								
18-29 år	23	13	30	27	7	100	5,5	149
30-34 år	28	13	29	23	7	100	5	278
35-39 år	24	12	31	25	9	100	5,6	356
40-44 år	27	14	25	21	13	100	5,4	268
45 år +	28	14	29	21	9	100	4,9	176
Intervjupersonens utdanning								
Videregående/grunnskole	28	13	29	21	8	100	5	897
Universitet/høgskole 1-4 år	19	12	29	29	10	100	6,1	287
Universitet/høgskole 5 år +	19	12	24	25	19	100	6,9	34
Vanlig ukentlig arbeidstid								
-30 timer	22	13	33	24	8	100	5,5	324
31-40 timer	23	13	28	25	12	100	5,8	554
41 timer	23	15	21	34	7	100	5,5	53
Ikke yrkesaktiv	37	14	28	17	5	100	4,1	291
Hovedsakelig virksomhet								
Yrkesaktiv	23	13	28	25	11	100	5,6	848
Student/skoleelev	27	12	31	24	5	100	5,0	104
Arbeidsufør/pensjonist	30	13	32	17	7	100	4,7	65
Hjemmearbeidende	34	15	30	17	4	100	4,1	91
Arbeidsledig	35	10	28	22	6	100	4,6	77
Annet	36	9	40	12	4	100	3,5	39
Landsdel for bosted								
Akershus/Oslo	26	13	25	26	11	100	5,6	261
Østlandet ellers	19	14	34	23	11	100	5,9	359
Agder og Rogaland	28	14	28	22	7	100	4,9	155
Vestlandet	28	13	28	22	9	100	5,1	191
Trøndelag	26	12	30	28	4	100	4,9	117
Nord-Norge	38	12	26	17	7	100	4,4	144
Tid siden samlivsbrudd								
Under 2 år	9	10	28	36	17	100	7,8	173
2-4 år	13	13	28	35	10	100	6,6	306
5-7 år	24	10	31	23	12	100	5,7	278
8-10 år	29	12	33	20	6	100	4,8	214
11 år +	47	18	25	7	3	100	2,8	252
Samlivsstatus ved samlivsbrudd								
Gift med barnets andre forelder	18	13	28	28	14	100	6,4	557
Samboer med barnets andre forelder	24	12	31	25	8	100	5,5	457
Har aldri bodd sammen	47	16	28	9	0	100	2,6	213
Antall barn i relasjonen								
1 barn	31	15	30	18	5	100	4,3	607
2 barn	16	9	24	33	17	100	7,3	466
3 barn +	16	10	37	29	9	100	6,2	154
Yngste barns alder								
0 - 4 år	14	14	32	32	8	100	6,3	183
5 - 9 år	23	9	27	30	11	100	6,1	411
10 - 14 år	28	12	31	20	9	100	5,1	455
15 år +	37	21	23	12	7	100	3,7	178
Reisetid til samværsforelder								
Gangavstand	10	8	20	39	24	100	8,4	260
Reisetid på 1/2 time eller mindre	18	15	31	28	9	100	5,9	516
Mer enn 1/2 time, under 2 1/2 time	30	13	42	14	1	100	3,9	220
2 1/2 time eller mer	53	17	24	6	1	100	2,3	208
Konflikt med tidligere partner								
I stor grad	43	14	22	17	4	100	3,6	171
Til en viss grad	18	17	35	23	8	100	5,4	267
I liten grad	18	10	35	27	9	100	6,0	345
Ikke i det hele tatt	29	13	24	23	12	100	5,4	438
Samlivsstatus nå								
Gift	34	14	27	18	6	100	4,4	198
Samboer	31	10	31	19	8	100	4,8	252
Enslig	22	14	28	26	10	100	5,8	777

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).² Rettet 30. april 2014.

Tabell 3.10. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre.¹ 2012. Prosent og gjennomsnitt²

	Antall dager månedlig samvær, gruppert					I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 dager	1-3 dager	4-7 dager	8-12 dager	13+ dager			
Alle	21	9	25	24	21	100	7,1	1065
Intervjupersonens alder								
18-29 år	23	7	23	32	14	100	6,5	102
30-34 år	20	7	33	20	20	100	6,9	117
35-39 år	17	8	28	29	18	100	7,2	207
40-44 år	24	7	21	24	24	100	7,4	311
45 år +	21	13	23	20	23	100	7	328
Intervjupersonens utdanning								
Videregående/grunnskole	24	8	26	23	20	100	6,7	621
Universitet/høgskole 1-4 år	17	10	24	28	21	100	7,5	363
Universitet/høgskole 5 år +	11	15	18	22	35	100	8,6	65
Vanlig ukentlig arbeidstid								
-30 timer	18	12	27	28	15	100	7	201
31-40 timer	20	7	25	24	25	100	7,4	619
41 timer	16	9	22	24	30	100	8,4	95
Ikke yrkesaktiv	32	11	23	23	9	100	5,0	139
Hovedsakelig virksomhet								
Yrkesaktiv	19	8	25	24	24	100	7,5	883
Student/skoleelev	28	9	27	27	9	100	5,4	70
Arbeidsufør/pensjonist	42	12	24	16	5	100	3,6	38
Hjemmearbeidende	:	:	:	:	:	100	:	11
Arbeidsledig	31	4	17	31	17	100	6,2	27
Annet	29	16	23	26	6	100	4,8	34
Landsdel for bosted								
Akershus/Oslo	18	7	24	22	28	100	8,0	211
Østlandet ellers	19	9	27	26	18	100	7,0	287
Agder og Rogaland	21	6	23	28	21	100	7,3	184
Vestlandet	20	12	25	26	17	100	6,5	163
Trøndelag	16	9	32	19	24	100	7,3	84
Nord-Norge	34	9	17	22	18	100	6,0	136
Tid siden samlivsbrudd								
Under 2 år	9	13	19	28	31	100	8,7	105
2-4 år	12	7	27	31	22	100	7,9	264
5-7 år	17	5	21	27	31	100	8,5	228
8-10 år	21	8	26	22	22	100	6,9	220
11 år +	39	13	27	15	6	100	4,1	241
Samlivsstatus ved samlivsbrudd								
Gift med barnets andre forelder	15	9	24	26	26	100	7,9	400
Samboer med barnets andre forelder	18	7	26	25	23	100	7,5	502
Har aldri bodd sammen	43	10	25	18	3	100	3,7	144
Antall barn i relasjonen								
1 barn	25	9	25	24	16	100	6,4	696
2 barn	12	7	25	25	30	100	8,4	328
3 barn +	14	8	15	32	31	100	8,7	41
Yngste barns alder								
0 - 4 år	22	9	25	29	14	100	6,6	117
5 - 9 år	15	5	23	33	25	100	8,2	253
10 - 14 år	15	9	28	24	24	100	7,6	413
15 år +	36	12	22	14	16	100	5,4	282
Reisetid til samværsforelder								
Gangavstand	7	3	18	29	43	100	10,3	283
Reisetid på 1/2 time eller mindre	13	9	27	31	20	100	7,6	484
Mer enn 1/2 time, under 2 1/2 time	33	13	35	14	5	100	4,4	164
2 1/2 time eller mer	65	15	16	2	1	100	1,8	123
Konflikt med tidligere partner								
I stor grad	37	11	21	20	12	100	4,9	148
Til en viss grad	17	8	29	29	17	100	7,0	211
I liten grad	13	10	27	26	24	100	7,7	327
Ikke i det hele tatt	19	7	23	24	27	100	7,9	350
Samlivsstatus nå								
Gift	31	8	29	18	14	100	5,6	150
Samboer	20	8	27	21	24	100	7,3	196
Enslig	19	9	23	27	22	100	7,3	719

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Rettet 30. april 2014.

4. Feriesamvær

4.1. Spørsmålsformulering og analysevariabel

Etter spørsmålene om samværsforelderens i det hele tatt hadde truffet barnet etter bruddet, om det hadde vært samvær mellom samværsforelder og barn siste år og siste (eller en vanlig) måned (se kapittel 3), ble det i alle tre undersøkelsene stilt en del spørsmål om samvær i ferier siste året.

I 2012 var ferispørsmålene formulert slik:

”Var du/den andre forelderens sammen med barnet i julen 2011/2012?”

- Ja
- Nei”

”Var du/den andre forelderens sammen med barnet i påsken 2012?”

- Ja
- Nei”

”Var du/den andre forelderens sammen med barnet i sommerferien 2012?”

- Ja
- Nei”

”Var du/den andre forelderens sammen med barnet i andre ferier i løpet av de siste 12 måneder?”

- Ja
- Nei”.

I denne rapporten er de som svarte ja på de tre første spørsmålene om spesifiserte ferier, talt med i de tre første tallkolonnene i tabell 4.1. I 2012 ble de som svarte ja på det siste spørsmålet om andre ferier, talt med i den neste tallkolonnen i tabellen.

I 2002 og 2004 spurte man om to spesifiserte ferier i tillegg til jule-, påske- og sommerferie, nemlig vinterferie og høstferie. For disse to årene har vi derfor talt med i kolonnen ”Andre ferier” i tabell 4.1 alle dem som har svart ja på minst ett av spørsmålene om samvær i vinterferien, høstferien eller andre ferier. Når vi i tabell 4.2 teller opp antall ferier, teller et ja på henholdsvis juleferie, påskeferie, sommerferie og andre ferier som én ferie. Den høyeste skåren man kan ha, er fire ferier, selv om man i 2002 og 2004 har svart ja på samtlige seks spørsmål om feriesamvær. Dette har vi måttet gjøre for å kunne sammenligne tall fra 2012-undersøkelsen med tall fra de to første undersøkelsene.

Mens respondentene i 2002 og 2004 ble spurt direkte om samvær i vinter- og høstferie, fikk ikke de som deltok i 2012-undersøkelsen en tilsvarende påminning, bare et spørsmål om samvær i andre ferier under ett. Denne forskjellen i spørsmålsstilling kan ha bidratt til at det er blitt flere med samvær i andre ferier i 2004 i tabell 4.1, enn det ville ha vært om spørsmålsstillingen hadde vært den samme som i 2012.

Heller ikke mellom 2002 og 2004 er sammenlignbarheten perfekt. Personlige intervjuer, slik som i 2004-undersøkelsen, gir langt bedre kontroll enn postale skjema gjør, for at deltakerne faktisk vurderer hver enkelt ferieperiode, og ikke hopper over noen av dem. I 2004 sikret intervjueren at deltakerne fikk rapportert samvær i hver av de fem ferieperiodene jul, vinter, påske, sommer og høst. Forholdsvis få hadde derfor ferier utover dette å krysse av for. I 2002 var det større fare for at respondentene hoppet over en eller flere av de ferieperiodene som ble nevnt, og dermed oppgav samvær i ”andre ferier” i stedet.

I 2002 gikk spørsmålene om feriesamvær til alle som oppgav at samværsforelderen hadde hatt samvær med barnet siste år. I 2004 og 2012 valgte man å lede foreldre med mindre enn ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var mindre enn ett år, utenom feriespørsmålene. I tabellene i det følgende vises derfor svarfordelinger kun for foreldre som hadde minst ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var minst ett år. I skjemaet i 2002 var det en boks for avkrysning etter hvert ferie-spørsmål dersom det hadde vært samvær. Det var imidlertid ikke noen boks for avkrysning når det ikke hadde vært samvær. Dette er uheldig ettersom vi ikke kan skille mellom nei-svar på den ene siden og vet ikke/husker ikke/vil ikke svare på den andre. Vi må derfor tolke det slik at alle som i 2002 ikke har krysset av for samvær i en gitt periode, faktisk ikke hadde samvær. I 2004- og 2012-undersøkelsene hadde man ja- og nei-alternativer for hver enkelt ferieperiode (se over). Dette gir bedre kontroll for at respondentene faktisk svarer for samtlige perioder.

I alle tre undersøkelsene forsøkte man også å kartlegge mengden samvær i de ulike ferieperiodene. I 2002 spurte man om antall netter samværsforelderen var sammen med barnet i hver ferie. I 2004 og 2012 spurte man om antall dager. Ettersom dette ikke er helt sammenlignbart, vises ikke mengden feriesamvær her. En annen grunn til at vi velger ikke å vise resultatene fra disse spørsmålene, er at det var relativt mange som hoppet over dem i 2002-undersøkelsen. Det var derfor en betydelig høyere andel uoppgitte svar i 2002 enn i 2004 og 2012.

4.2. Noen hovedresultater

Andelen samværsforeldre som har vært sammen med barnet i ferier har økt fra 2002 til 2012. I 2002 hadde 83 prosent av samværsforeldrene vært sammen med barnet i minst én ferie. Ti år senere hadde 89 prosent hatt feriesamvær minst én gang. Både andelen som var sammen med barnet i juleferien, i påskeferien og i sommerferien hadde økt. Derimot tyder ikke tabell 4.1 på at andelen som var sammen med barnet i andre ferier, har økt tilsvarende. Det ser ikke ut til at denne andelen er høyere i 2012 enn i 2002. Dette kan, som vi allerede har vært inne på, skyldes at man spurte om flere spesifiserte ferier i 2002 og 2004 enn i 2012, og at et bekreftende svar på en av disse ekstra spesifiserte feriene (vinterferie og høstferie) her er regnet som et bekreftende svar på at det hadde vært samvær i andre ferier.

Tabell 4.1. Samvær mellom samværsforelder og barn i ulike ferier siste år, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse.^{1,2} 2002, 2004 og 2012. Prosent.

	Jule- ferien	Påske- ferien	Sommer- ferien	Andre ferien	Minst én ferie	Antall
Alle foreldre						
2002	63	51	78	50	83	2 151
2004	69	53	80	53	87	2 528
2012	72	58	83	51	89	2 457
Samværsfedre						
2002	69	61	84	62	88	883
2004	72	59	86	64	92	1 053
2012	73	61	86	57	91	1 013
Bostedsmødre						
2002	57	42	71	38	78	1 047
2004	64	45	74	40	81	1 171
2012	69	51	78	39	84	1 054
Samværs mødre						
2002	79	70	90	78	94	94
2004	89	67	90	77	96	143
2012	83	75	95	74	97	198
Bostedsfedre						
2002	68	43	81	54	87	127
2004	75	54	84	52	91	161
2012	77	62	89	59	94	192

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Kun foreldre med minst ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var minst ett år.

Tabell 4.2 tyder på at også antall ferier med samvær har økt. Det er blitt færre tilfeller hvor samværsforelder og barn ikke har vært sammen i noen ferie og flere tilfeller hvor de har vært sammen i minst tre ferier. I 2012 hadde 11 prosent av samværsforeldrene ikke vært sammen med barnet i noen ferie, mot 17 prosent i 2002. 63 prosent hadde vært sammen med barnet i minst tre ferier i 2012, mot 56 prosent i 2002. I gjennomsnitt økte antall ferier med samvær, slik vi har målt det her, fra 2,4 i 2002 til 2,6 i 2012.

I følge bostedsmødrene har feriesamværet mellom samværsforelder og barn økt. Andelen med minst én ferie med samvær økte fra 78 prosent i 2002 til 84 prosent i 2012, ifølge deres svar. Gjennomsnittlig antall ferier med samvær økte fra 2,1 i 2002 til 2,4 i 2012. Både andelen med samvær i juleferien, i påskeferien og i sommerferien økte. Samværsfedrene selv er noe mer forbeholdne. Legger vi deres svar til grunn, har ikke feriesamværet økt like mye, kanskje ikke i det hele tatt. I 2012 var ikke antall ferier med samvær høyere enn i 2002, bare 2,1 ferier i gjennomsnitt. Andelen med samvær i jule- og sommerferien hadde kanskje økt noe, men ikke samværet i påskeferien eller i andre ferier. Andelen med samvær i minst én ferie var ifølge dem 88 prosent i 2002 og 91 prosent i 2012.

Svarene fra bostedsfedrene, det vil si fedre som har barnet registrert bosatt på sin adresse, tyder, som svarene fra bostedsmødrene, på at samværsforelder er sammen med barnet i flere ferier i 2012 enn ti år tidligere (tabell 4.2). Andelen med samvær i minst én ferie har økt fra 87 prosent i 2002 til 94 prosent i 2012, og gjennomsnittlig antall ferier med samvær har økt fra 2,5 til 2,9 i samme periode. Samværsføderens svar tyder på at økningen er langt mindre. Tar man hensyn til at tallene for de enkelte årene ikke er helt sammenlignbare og til at gruppene er små og tallene derfor usikre, er det kanskje ingen økning i det hele tatt. De lå høyt allerede i 2002 (3,2 ferier i gjennomsnitt). Det var derfor lite rom for økning.

Tabell 4.2. Antall ferier med samvær mellom barnet og samværsforelder siste år, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse.^{1,2} 2002, 2004 og 2012. Prosent og gjennomsnitt.

	Antall ferier			I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 ferier	1-2 ferier	3-4 ferier			
Alle foreldre						
2002	17	27	56	100	2,4	2151
2004	13	27	60	100	2,5	2528
2012	11	25	63	100	2,6	2457
Samværsfedre						
2002	12	20	67	100	2,8	883
2004	8	23	68	100	2,8	1053
2012	9	23	67	100	2,8	1013
Bostedsmødre						
2002	22	33	45	100	2,1	1047
2004	19	32	49	100	2,2	1171
2012	16	30	54	100	2,4	1054
Samværsføder						
2002	6	19	75	100	3,2	94
2004	4	11	86	100	3,2	143
2012	3	13	85	100	3,3	198
Bostedsfedre						
2002	13	37	50	100	2,5	127
2004	9	28	63	100	2,7	161
2012	6	26	69	100	2,9	192

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Kun foreldre med minst ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var minst ett år.

I tabellene 4.3 – 4.8 undersøker vi hvordan omfanget av feriesamvær varierer mellom ulike grupper av samværsfedre og bostedsmødre for hvert av årene 2002, 2004 og 2012. For å se endringer over tid i samværsføderens svar må man sammenligne tall i tabell 4.3 med tall i tabell 4.4 og 4.5. For å se endringer over tid i bostedsmødrenes svar må man sammenligne tall i tabell 4.6 med tall i tabell 4.7 og 4.8.

I følge svarene fra samværsfedrene varierer omfanget av feriesamværet lite med fars alder. Kanskje var de yngste fedrene sammen med barnet i færre ferier enn de eldre i 2012, mens de yngste fedrene i 2002 og 2004 lå nokså nær gjennomsnittet av hva samværsfedrene rapporterte av besøk i feriene. Blant bostedsmødrene var det aldersgruppen 35-39 år som rapporterte mest feriesamvær mellom far og barn, og gjennomsnittlig antall ferier med samvær økte fra 2,2 i 2002 til 2,6 i 2012. Blant de eldste bostedsmødrene økte også antall ferier med samvær, fra 1,9 i gjennomsnitt i 2002 til 2,4 i 2012. Blant de yngste var det derimot ingen økning.

Blant samværsfedrene med lavest utdanning, dvs. med maksimum videregående skole, var det ifølge dem selv ingen økning i feriesamværet fra 2002 til 2012. Både i 2002, 2004 og 2012 lå gjennomsnittlig antall ferier med samvær på 2,7. Blant dem med høyere utdanning, som i utgangspunktet hadde mest feriesamvær, var det en viss økning fra 2002 til 2004, men ikke fra 2004 til 2012. Svarene til bostedsmødrene med lavest utdanning kan tyde på at det har vært en liten økning i samværet mellom deres barn og faren fra 2002 til 2012. Blant bostedsmødrene med høyest utdanning har det ikke vært noen økning i rapportert feriesamvær mellom far og barn.

Blant ikke yrkesaktive bostedsmødre har antall ferier med samvær mellom far og barn ligget på samme nivå fra 2002 til 2012, 1,8 ferier med samvær i gjennomsnitt. Blant de yrkesaktive har feriesamværet ligget noe høyere og økt noe både blant barn av deltidsarbeidende mødre, blant mødre som arbeider tilnærmet vanlig arbeidstid og blant dem som har arbeidstid ut over det som er vanlig arbeidsdag. Blant arbeidsledige bostedsmødre har feriesamværet mellom far og barn vært relativt uendret i samme perioden, og blant skoleelever og studenter har det gått noe ned.

Blant samværsfedrene selv oppgir både de som arbeider deltid og de som ikke er yrkesaktive, samvær i færre ferier enn de fedrene som har vanlig arbeidstid og de som arbeider mer enn vanlig tid. For de deltidsarbeidendes vedkommende kan det se ut som om forskjellen til dem som arbeider mer, har økt. I 2002 var deltidsarbeidende samværsfedre ifølge dem selv, sammen med barna i 2,6 ferier i gjennomsnitt, mot 2,4 i 2012. Til sammenligning var de som arbeidet tilnærmet vanlig heltid og de som hadde lengre arbeidstid enn det, sammen med barna i 2,8-2,9 ferier i gjennomsnitt, i 2002 og i 2012. Tallene for samværsfedrene tyder også på at skoleelever og studenter samt arbeidsuføre og pensjonister var noe mer sammen med barna sine i 2012 enn i 2002, mens det var omvendt for de arbeidsledige samværsfedrene. I gjennomsnitt hadde de i 2002 samvær i 2,1 ferier, mot 1,9 ferier i 2012. Gruppene av deltidsarbeidende og ikke-yrkesaktive samværsfedre er, som tidligere påpekt, små og tallene for dem dermed usikre.

I 2002 lå samværsfedrene i Oslo og Akershus på toppen når det gjaldt feriesamvær. De rapporterte i gjennomsnitt 2,9 ferier med samvær i 2002, mot 2,7 i 2012. I samme periode økte feriesamværet blant samværsfedrene i Nord-Norge fra 2,3 til 2,6 ferier i gjennomsnitt. Ifølge bostedsmødrene økte feriesamværet mellom samværsfar og barn i alle landsdeler unntatt Østlandet utenom Oslo og Akerhus.

Feriesamværet er lavest blant fedrene med lengst tid siden bruddet med mora. Det hevder både samværsfedrene og bostedsmødrene. I følge mødrene har det ikke økt blant dem med mindre enn to år siden bruddet mellom foreldrene, men økt blant alle gruppene med lenger tid siden bruddet. Spør man fedrene, får man inntrykk av at heller ikke blant dem med 2-4 år siden bruddet eller blant dem med 11 år eller mer siden de skilte lag, har antallet ferier med samvær økt.

Det er samvær i flere ferier blant de fedrene som har vært gift eller samboende enn blant dem som aldri har bodd sammen med barnets mor. Det svarer både samværsfedre og bostedsmødre. Svarene fra fedrene tyder på at samværet i ferier i gjennomsnitt er omtrent det samme i 2002 som i 2012, enten vi spør dem som har

vært gift, samboere eller aldri har bodd sammen. Svarene fra bostedsmødrene kan tyde på at feriesamværet har økt noe, da helst blant tidligere gifte og samboere.

Både i 2002 og i 2012 hadde samværsfedre med bare ett barn mindre feriesamvær enn dem med flere barn, og gjennomsnittlig antall ferier med samvær har ikke økt nevneverdig fra 2002 til 2012 i noen av gruppene. Det er i hvert fall hva samværsfedrene selv svarer. I følge bostedsmødrene har gjennomsnittlig antall ferier med samvær økt både for dem med ett og for dem med to barn, men spesielt for dem med tre eller flere barn. I 2002 hadde samværsfedre med tre eller flere barn i følge bostedsmødrene 2,1 ferier med samvær i gjennomsnitt, mot 2,8 ferier i 2012.

I 2012 var feriesamværet både i følge bostedsmødrene og samværsfedrene minst blant dem med de yngste og de eldste barna, høyest blant dem med barn 5-14 år. I gjennomsnitt hadde samværsfedre med yngste barn 5-9 år og 10-14 år ifølge bostedsmødrene samvær i 2,6 ferier.⁸ De med yngre og eldre barn hadde samvær i færre ferier, i gjennomsnitt 2,0 ferier for begge aldersgrupper. I 2002 og 2004 var forskjellene mellom disse gruppene mindre.

Spør man samværsfedrene selv, kan man derimot få inntrykk av at omfanget av feriesamværet i utgangspunktet, dvs. i 2002, ikke var mindre blant dem med de yngste barna enn blant dem med noe eldre barn, men at forskjellene øker fordi gjennomsnittlig antall ferier med samvær blir mindre blant dem med de yngste barna, men er uendret for dem med noe eldre barn.

Både svarene fra samværsfedrene og bostedsmødrene viser at omfanget av feriesamværet er høyest blant samværsfedre som bor i nærheten av sine barns mødre, lavest blant dem som bor lengst unna. I følge fedrene som bodde i gangavstand fra mora i 2012, hadde de samvær med barnet i 3,1 ferier i gjennomsnitt, mot 2,2 blant dem med lengst reisetid. Dette var noe større forskjell enn i 2002, og det skyldes at feriesamvær var blitt mindre hyppig blant dem med lang reisetid. Gjennomsnittlig antall ferier med samvær ble redusert fra 2,4 i 2002 til 2,2 i 2012 for samværsfedrene som hadde lengst reisetid, mens gjennomsnittet for dem som bodde i gangavstand fra barnet var 3,1 begge år. I følge bostedsmødrene var ikke forskjellene i feriesamvær mellom dem med kort og lang reisetid blitt større fra 2002 til 2012. Begge år var gjennomsnittlig antall ferier med samvær mellom far og barn 2,7 blant fedre som bodde i gangavstand fra mora, 1,9 blant dem med lengst reisetid.

Samværsfedre og bostedsmødre som rapporterer høyt konfliktnivå, oppgir også lavest omfang av feriesamvær. For eksempel oppgav bostedsmødre som i 2012 opplevde stor grad av konflikt med faren i gjennomsnitt at det hadde vært 1,8 ferier med samvær siste året, mot 2,6 ferier blant dem som svarte at de ikke hadde noen konflikt med samværsfaren i det hele tatt. Feriesamværet var noe høyere i 2012 enn i 2002, men forskjellene mellom dem med høy grad av konflikt og ingen konflikt var de samme. Fedrenes svar gir omtrent det samme bildet.

Det er bare små forskjeller i omfanget av feriesamværet mellom de samværsfedrene som var gift på intervjudtidspunktet, de som var samboere og de som var enslige. Det samme gjelder når vi sammenligner grupper av bostedsmødre etter om de er gifte, samboere eller enslige på intervjudtidspunktet. I den grad det er noen forskjell, er feriesamværet minst når far eller mor er gift. Forskjellene var omtrent de samme i 2002, 2004 og 2012.

⁸ Rettet 30. april 2014.

Tabell 4.3. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre.^{1,2} 2002. Prosent og gjennomsnitt³

	Antall ferier			I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 ferier	1-2 ferier	3-4 ferier			
Alle	12	20	67	100	2,8	883
Intervjupersonens alder						
18-29 år	16	19	65	100	2,7	48
30-34 år	9	23	67	100	2,8	134
35-39 år	17	16	67	100	2,7	215
40-44 år	12	24	64	100	2,7	232
45 år +	10	20	70	100	2,9	254
Intervjupersonens utdanning						
Videregående/grunnskole	14	21	66	100	2,7	719
Universitet/høgskole 1-4 år	7	17	76	100	3,0	121
Universitet/høgskole 5 år +	4	17	79	100	3,0	37
Vanlig ukentlig arbeidstid						
-30 timer	14	31	55	100	2,6	33
31-40 timer	10	19	71	100	2,8	392
41 timer	8	21	71	100	2,9	282
Ikke yrkesaktiv	26	25	49	100	2,2	132
Hovedsakelig virksomhet						
Yrkesaktiv	10	19	71	100	2,9	728
Student/skoleelev	14	24	62	100	2,5	22
Arbeidsufør/pensjonist	30	20	50	100	2,1	56
Arbeidsledig	19	40	41	100	2,1	49
Annet	39	15	47	100	2,0	23
Bosted						
Akershus/Oslo	10	18	72	100	2,9	187
Østlandet ellers	12	14	74	100	2,9	226
Agder og Rogaland	12	24	63	100	2,6	110
Vestlandet	9	24	67	100	2,9	158
Trøndelag	19	16	65	100	2,7	79
Nord-Norge	18	30	52	100	2,3	123
Tid siden samlivsbrudd						
Under 2 år	6	24	70	100	3,0	88
2-4 år	7	16	77	100	3,0	254
5-7 år	12	17	71	100	2,8	208
8-10 år	13	23	64	100	2,7	147
11 år +	21	26	53	100	2,4	157
Samlivsstatus ved samlivsbrudd						
Gift med barnets andre forelder	7	18	75	100	3,0	463
Samboer med barnets andre forelder	11	21	68	100	2,8	300
Har aldri bodd sammen	33	26	41	100	1,9	106
Antall barn i relasjonen						
1 barn	15	23	63	100	2,6	447
2 barn	8	15	77	100	3,1	321
3 barn +	6	18	76	100	3,0	115
Yngste barns alder						
1 - 4 år	12	20	68	100	2,8	114
5 - 9 år	12	20	68	100	2,8	321
10 - 14 år	10	17	73	100	2,9	326
15 år +	18	29	53	100	2,4	122
Reisetid til samværsforelder						
Gangavstand	7	15	78	100	3,1	183
Reisetid på ½ time eller mindre	8	22	70	100	2,9	379
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	10	19	71	100	2,9	169
2 ½ time eller mer	15	30	55	100	2,4	121
Konflikt med tidligere partner						
I stor grad	30	23	47	100	2,1	135
Til en viss grad	9	23	68	100	2,8	225
I liten grad	9	20	71	100	2,9	268
Ikke i det hele tatt	8	18	74	100	2,9	242
Samlivsstatus nå						
Gift	15	22	63	100	2,6	161
Samboer	11	22	67	100	2,8	242
Enslig	12	19	69	100	2,8	467

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Kun foreldre med minst ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var minst ett år.

³ Rettet 30. april 2014.

Tabell 4.4. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre.^{1,2} 2004. Prosent og gjennomsnitt³

	Antall ferier			I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 ferier	1-2 ferier	3-4 ferier			
Alle	8	23	68	100	2,8	1053
Intervjupersonens alder						
18-29 år	3	39	59	100	2,8	62
30-34 år	7	28	65	100	2,7	145
35-39 år	7	22	71	100	2,9	269
40-44 år	10	19	71	100	2,8	287
45 år +	9	23	68	100	2,8	290
Intervjupersonens utdanning						
Videregående/grunnskole	9	25	66	100	2,7	817
Universitet/høgskole 1-4 år	4	15	80	100	3,2	159
Universitet/høgskole 5 år +	1	18	81	100	3,3	63
Vanlig ukentlig arbeidstid						
-30 timer	11	25	64	100	2,7	66
31-40 timer	7	21	72	100	2,9	578
41 timer	6	23	71	100	2,9	256
Ikke yrkesaktiv	15	34	51	100	2,3	143
Hovedsakelig virksomhet						
Yrkesaktiv	6	22	72	100	2,9	864
Student/skoleelev	:	:	:	100	:	13
Arbeidsufør/pensjonist	12	27	61	100	2,5	62
Hjemmearbeidende	:	:	:	100	:	5
Arbeidsledig	20	37	43	100	2,1	65
Annet	16	38	46	100	2,2	35
Bosted						
Akershus/Oslo	10	25	65	100	2,7	219
Østlandet ellers	7	17	76	100	3,0	311
Agder og Rogaland	7	26	66	100	2,8	135
Vestlandet	6	27	68	100	2,8	155
Trøndelag	10	19	71	100	2,9	103
Nord-Norge	9	33	58	100	2,6	130
Tid siden samlivsbrudd						
Under 2 år	1	26	73	100	3,1	98
2-4 år	5	21	74	100	3,0	280
5-7 år	3	26	71	100	2,9	241
8-10 år	10	20	70	100	2,8	210
11 år +	16	26	59	100	2,5	212
Samlivsstatus ved samlivsbrudd						
Gift med barnets andre forelder	5	15	80	100	3,1	496
Samboer med barnets andre forelder	7	30	63	100	2,8	415
Har aldri bodd sammen	22	29	49	100	2,1	142
Antall barn i relasjonen						
1 barn	9	28	63	100	2,7	531
2 barn	6	14	80	100	3,1	404
3 barn +	10	17	73	100	2,8	118
Yngste barns alder						
1 - 4 år	8	33	59	100	2,6	131
5 - 9 år	5	24	71	100	2,9	333
10 - 14 år	8	18	73	100	2,9	424
15 år +	13	29	59	100	2,6	165
Reisetid til samværsforelder						
Gangavstand	3	18	79	100	3,1	215
Reisetid på ½ time eller mindre	6	22	72	100	2,9	451
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	12	25	63	100	2,6	212
2 ½ time eller mer	12	32	56	100	2,5	166
Konflikt med tidligere partner						
I stor grad	21	32	47	100	2,1	174
Til en viss grad	6	27	67	100	2,8	202
I liten grad	6	19	75	100	3,0	282
Ikke i det hele tatt	4	21	75	100	3,0	387
Samlivsstatus nå						
Gift	13	22	66	100	2,7	214
Samboer	6	28	66	100	2,8	246
Enslig	7	22	71	100	2,9	593

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Kun foreldre med minst ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var minst ett år.

³ Rettet 30. april 2014.

Tabell 4.5. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre.^{1,2} 2012. Prosent og gjennomsnitt³

	Antall ferier			I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 ferier	1-2 ferier	3-4 ferier			
Alle	9	23	67	100	2,8	1013
Intervjupersonens alder						
18-29 år	10	28	61	100	2,5	48
30-34 år	12	24	64	100	2,7	98
35-39 år	10	24	66	100	2,7	150
40-44 år	10	21	69	100	2,8	281
45 år +	8	23	69	100	2,8	436
Intervjupersonens utdanning						
Videregående/grunnskole	11	25	64	100	2,7	726
Universitet/høgskole 1-4 år	5	17	77	100	3,1	198
Universitet/høgskole 5 år +	3	17	80	100	3,2	64
Vanlig ukentlig arbeidstid						
-30 timer	13	36	51	100	2,4	55
31-40 timer	7	23	70	100	2,9	565
41 timer	7	22	71	100	2,9	244
Ikke yrkesaktiv	18	24	58	100	2,3	132
Hovedsakelig virksomhet						
Yrkesaktiv	8	23	70	100	2,9	863
Student/skoleelev	-	39	61	100	2,7	20
Arbeidsufør/pensjonist	18	21	61	100	2,4	59
Hjemmearbeidende	:	:	:	100	:	1
Arbeidsledig	21	36	43	100	1,9	44
Annet	:	:	:	100	:	19
Bosted						
Akershus/Oslo	10	26	64	100	2,7	204
Østlandet ellers	11	19	70	100	2,8	273
Agder og Rogaland	7	27	66	100	2,8	180
Vestlandet	7	24	69	100	2,9	136
Trøndelag	6	24	70	100	3,0	84
Nord-Norge	12	22	66	100	2,6	136
Tid siden samlivsbrudd						
Under 2 år	4	26	70	100	2,8	73
2-4 år	8	19	73	100	2,9	259
5-7 år	6	21	72	100	3,0	247
8-10 år	7	26	67	100	2,8	191
11 år +	18	25	57	100	2,4	228
Samlivsstatus ved samlivsbrudd						
Gift med barnets andre forelder	6	22	72	100	2,9	373
Samboer med barnets andre forelder	6	22	72	100	2,9	496
Har aldri bodd sammen	30	28	42	100	1,9	124
Antall barn i relasjonen						
1 barn	12	25	64	100	2,6	689
2 barn	4	20	75	100	3,0	284
3 barn +	6	17	77	100	3,1	40
Yngste barns alder						
1 - 4 år	13	26	60	100	2,4	100
5 - 9 år	9	19	72	100	2,9	258
10 - 14 år	7	23	70	100	2,9	383
15 år +	11	26	62	100	2,6	272
Reisetid til samværsforelder						
Gangavstand	3	19	78	100	3,1	285
Reisetid på ½ time eller mindre	7	22	71	100	2,9	447
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	14	29	58	100	2,5	161
2 ½ time eller mer	19	31	49	100	2,2	110
Konflikt med tidligere partner						
I stor grad	27	27	46	100	2,0	171
Til en viss grad	9	20	71	100	2,9	166
I liten grad	3	21	75	100	3,0	306
Ikke i det hele tatt	3	25	72	100	3,0	354
Samlivsstatus nå						
Gift	13	27	60	100	2,6	198
Samboer	6	19	75	100	2,9	210
Enslig	9	23	67	100	2,8	605

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Kun foreldre med minst ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var minst ett år.

³ Rettet 30. april 2014.

Tabell 4.6. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre.^{1,2} 2002. Prosent og gjennomsnitt³

	Antall ferier			I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 ferier	1-2 ferier	3-4 ferier			
Alle	22	33	45	100	2,1	1047
Intervjupersonens alder						
18-29 år	18	40	42	100	2,1	119
30-34 år	23	32	45	100	2,1	249
35-39 år	17	37	46	100	2,2	303
40-44 år	23	30	46	100	2,1	245
45 år +	33	23	44	100	1,9	131
Intervjupersonens utdanning						
Videregående/grunnskole	24	33	43	100	2,0	772
Universitet/høgskole 1-4 år	16	31	52	100	2,3	234
Universitet/høgskole 5 år +	4	30	66	100	2,8	35
Vanlig ukentlig arbeidstid						
-30 timer	19	32	48	100	2,2	245
31-40 timer	18	35	48	100	2,2	413
41 timer	26	34	40	100	1,9	101
Ikke yrkesaktiv	32	27	41	100	1,8	207
Hovedsakelig virksomhet						
Yrkesaktiv	20	33	48	100	2,2	746
Student/skoleelev	17	34	48	100	2,2	101
Arbeidsufør/pensjonist	46	25	29	100	1,4	48
Hjemmearbeidende	32	32	37	100	1,8	67
Arbeidsledig	20	37	43	100	2,1	43
Annet	37	32	31	100	1,4	37
Bosted						
Akershus/Oslo	21	35	44	100	2,0	208
Østlandet ellers	19	26	55	100	2,4	287
Agder og Rogaland	27	39	34	100	1,8	137
Vestlandet	19	40	40	100	2,0	171
Trøndelag	28	23	49	100	2,1	97
Nord-Norge	26	35	40	100	1,9	147
Tid siden samlivsbrudd						
Under 2 år	10	35	55	100	2,4	97
2-4 år	15	29	56	100	2,4	279
5-7 år	14	33	53	100	2,4	261
8-10 år	26	34	40	100	1,9	191
11 år +	39	34	27	100	1,5	202
Samlivsstatus ved samlivsbrudd						
Gift med barnets andre forelder	14	34	52	100	2,4	495
Samboer med barnets andre forelder	19	31	50	100	2,2	343
Har aldri bodd sammen	42	33	25	100	1,3	195
Antall barn i relasjonen						
1 barn	26	31	43	100	2,0	547
2 barn	13	34	53	100	2,4	376
3 barn +	15	45	40	100	2,1	124
Yngste barns alder						
1 - 4 år	23	37	40	100	2,0	129
5 - 9 år	17	32	52	100	2,3	400
10 - 14 år	22	31	47	100	2,1	379
15 år +	33	36	31	100	1,6	133
Reisetid til samværsforelder						
Gangavstand	10	25	65	100	2,7	190
Reisetid på ½ time eller mindre	12	34	54	100	2,4	441
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	18	43	39	100	2,0	178
2 ½ time eller mer	17	47	36	100	1,9	144
Konflikt med tidligere partner						
I stor grad	40	35	24	100	1,4	169
Til en viss grad	21	34	45	100	2,0	254
I liten grad	12	36	52	100	2,4	315
Ikke i det hele tatt	23	27	50	100	2,2	300
Samlivsstatus nå						
Gift	27	32	41	100	1,9	177
Samboer	17	35	47	100	2,2	257
Enslig	22	31	47	100	2,1	599

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Kun foreldre med minst ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var minst ett år.

³ Rettet 30. april 2014.

Tabell 4.7. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre.^{1,2} 2004. Prosent og gjennomsnitt³

	Antall ferier			I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 ferier	1-2 ferier	3-4 ferier			
Alle	19	32	49	100	2,2	1171
Intervjupersonens alder						
18-29 år	21	40	39	100	2,0	128
30-34 år	20	36	44	100	2,1	260
35-39 år	17	27	56	100	2,4	344
40-44 år	20	28	53	100	2,3	264
45 år +	17	34	49	100	2,3	175
Intervjupersonens utdanning						
Videregående/grunnskole	22	33	45	100	2,1	860
Universitet/høgskole 1-4 år	8	30	62	100	2,7	269
Universitet/høgskole 5 år +	16	21	64	100	2,5	34
Vanlig ukentlig arbeidstid						
-30 timer	15	34	51	100	2,3	309
31-40 timer	16	29	54	100	2,4	530
41 timer	14	36	51	100	2,4	50
Ikke yrkesaktiv	27	34	38	100	1,8	279
Hovedsakelig virksomhet						
Yrkesaktiv	16	32	52	100	2,3	813
Student/skoleelev	22	39	39	100	2,0	102
Arbeidsufør/pensjonist	22	32	46	100	2,2	65
Hjemmearbeidende	22	39	39	100	1,9	81
Arbeidsledig	30	15	55	100	2,1	69
Annet	31	36	33	100	1,7	38
Bosted						
Akershus/Oslo	21	31	48	100	2,2	249
Østlandet ellers	14	33	53	100	2,4	343
Agder og Rogaland	21	34	45	100	2,1	151
Vestlandet	24	31	46	100	2,1	180
Trøndelag	13	28	59	100	2,5	113
Nord-Norge	22	32	45	100	2,1	135
Tid siden samlivsbrudd						
Under 2 år	11	30	59	100	2,5	105
2-4 år	9	33	58	100	2,5	308
5-7 år	16	31	53	100	2,4	282
8-10 år	20	27	53	100	2,3	217
11 år +	31	36	33	100	1,7	255
Samlivsstatus ved samlivsbrudd						
Gift med barnets andre forelder	12	27	60	100	2,6	533
Samboer med barnets andre forelder	15	35	49	100	2,3	433
Har aldri bodd sammen	39	34	27	100	1,5	205
Antall barn i relasjonen						
1 barn	22	34	43	100	2,0	589
2 barn	11	26	63	100	2,6	438
3 barn +	13	36	52	100	2,4	144
Yngste barns alder						
1 - 4 år	14	43	43	100	2,2	138
5 - 9 år	17	30	53	100	2,3	400
10 - 14 år	20	27	52	100	2,3	452
15 år +	22	37	42	100	2,0	181
Reisetid til samværsforelder						
Gangavstand	10	27	63	100	2,7	240
Reisetid på ½ time eller mindre	14	33	53	100	2,4	491
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	21	35	43	100	2,1	214
2 ½ time eller mer	27	35	38	100	1,9	203
Konflikt med tidligere partner						
I stor grad	33	33	34	100	1,7	165
Til en viss grad	13	38	49	100	2,3	246
I liten grad	10	34	56	100	2,5	326
Ikke i det hele tatt	21	27	51	100	2,2	427
Samlivsstatus nå						
Gift	22	34	44	100	2,1	200
Samboer	19	34	47	100	2,2	257
Enslig	18	30	52	100	2,3	714

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Kun foreldre med minst ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var minst ett år.

³ Rettet 30. april 2014.

Tabell 4.8. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsfaren, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre.^{1,2} 2012. Prosent og gjennomsnitt³

	Antall ferier			I alt	Gjennomsnitt	Antall
	0 ferier	1-2 ferier	3-4 ferier			
Alle	16	30	54	100	2,4	1054
Intervjupersonens alder						
18-29 år	24	37	40	100	2,0	100
30-34 år	19	35	46	100	2,2	115
35-39 år	11	26	64	100	2,6	205
40-44 år	17	28	55	100	2,4	306
45 år +	15	29	56	100	2,4	328
Intervjupersonens utdanning						
Videregående/grunnskole	19	31	50	100	2,2	616
Universitet/høgskole 1-4 år	12	27	61	100	2,6	359
Universitet/høgskole 5 år +	11	25	64	100	2,7	63
Vanlig ukentlig arbeidstid						
-30 timer	14	27	59	100	2,5	195
31-40 timer	13	29	58	100	2,5	615
41 timer	17	24	59	100	2,4	94
Ikke yrkesaktiv	29	37	34	100	1,8	136
Hovedsakelig virksomhet						
Yrkesaktiv	13	28	59	100	2,5	875
Student/skoleelev	26	40	35	100	1,7	66
Arbeidsufør/pensjonist	41	33	26	100	1,4	37
Hjemmearbeidende	:	:	:	100	:	10
Arbeidsledig	26	35	39	100	2,0	29
Annet	22	35	43	100	2,1	32
Bosted						
Akershus/Oslo	16	29	55	100	2,3	205
Østlandet ellers	15	30	55	100	2,4	282
Agder og Rogaland	17	26	56	100	2,4	184
Vestlandet	16	30	55	100	2,4	168
Trøndelag	8	30	62	100	2,7	79
Nord-Norge	23	33	45	100	2,1	136
Tid siden samlivsbrudd						
Under 2 år	14	31	55	100	2,4	76
2-4 år	12	30	58	100	2,6	269
5-7 år	11	27	62	100	2,6	232
8-10 år	13	30	58	100	2,4	223
11 år +	27	32	41	100	1,9	244
Samlivsstatus ved samlivsbrudd						
Gift med barnets andre forelder	11	27	62	100	2,6	393
Samboer med barnets andre forelder	11	30	58	100	2,5	499
Har aldri bodd sammen	41	33	26	100	1,4	144
Antall barn i relasjonen						
1 barn	20	32	48	100	2,2	696
2 barn	8	25	67	100	2,7	319
3 barn +	13	23	65	100	2,8	39
Yngste barns alder						
1 - 4 år	25	35	40	100	2,0	114
5 - 9 år	12	29	59	100	2,6	239
10- 14 år	11	25	64	100	2,6	415
15 år +	23	35	42	100	2,0	286
Reisetid til samværsforelder						
Gangavstand	7	27	67	100	2,7	280
Reisetid på ½ time eller mindre	14	31	55	100	2,4	473
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	22	28	50	100	2,2	161
2 ½ time eller mer	29	33	38	100	1,9	127
Konflikt med tidligere partner						
I stor grad	31	31	39	100	1,8	147
Til en viss grad	13	38	49	100	2,3	202
I liten grad	7	31	62	100	2,6	322
Ikke i det hele tatt	14	24	61	100	2,6	351
Samlivsstatus nå						
Gift	19	26	55	100	2,3	152
Samboer	14	27	59	100	2,5	199
Enslig	16	31	53	100	2,3	703

¹ Bostedsforeldre er registrert bosatt sammen med barnet. Samværsforeldre er ikke registrert bosatt sammen med barnet (se avsnitt 1.2).

² Kun foreldre med minst ett år siden samlivsbruddet, eller der barnet var minst ett år.

³ Rettet 30. april 2014.

Referanser

Høstmark, M. (2013): Undersøkelsen om samvær og bosted 2012. Dokumentasjonsrapport, Notater 36/2013, Statistisk sentralbyrå.

Kitterød, R. H. (2004): *Foreldreskap på tvers av hushold. Ansvar og omsorg for barn blant foreldre som ikke bor sammen. Resultater fra Undersøkelsen om samvær og bidrag 2002*, Rapporter 2004/15, Statistisk sentralbyrå.

Kitterød, R. H. (2005): Når mor og far bor hver for seg. Ansvar og omsorg for barna før og etter bidragsreformen, Rapporter 2005/22, Statistisk sentralbyrå.

Kitterød, R. H. og J. Lyngstad (2012): Untraditional caring arrangements among parents living apart. The case of Norway, *Demographic Research*, 27 (5): 121-152.

Kitterød, R. H. og J. Lyngstad (2013): Comparing mothers' and fathers' reports on the non-resident father's contact with his children, Discussion Papers No. 744, Statistisk sentralbyrå.

Lov om barn og foreldre, 8. april 1981, nr. 7.

Ot.prp. nr. 103 (2004-2005): *Om lov om endringer i barnelova mv. (omfang av samvær, styrking av meklingsordningen, tiltak for å beskytte barn mot overgrep, foreldreansvar etter dødsfall, tilbakebetaling av barnebidrag mv.)*, Oslo: Barne- og familiedepartementet.

Ot.prp. nr. 69 (2007-2008): *Om lov om endringer i barnelova mv. (barnebidrag og reisekostnader ved samvær)*, Oslo: Barne- og likestillingsdepartementet.

Ot.prp. nr. 104 (2008-2009): *Om endringer i barnelova mv. (flytting, delt bosted, samvær, vold mv.)*, Oslo: Barne- og likestillingsdepartementet.

Skaare, S. og G. Fodnesbergene (2005): Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004. Dokumentasjonsrapport, Notater 2005/41, Statistisk sentralbyrå.

St.meld. nr. 19 (2006-2007): *Evaluering av nytt regelverk for barnebidrag*, Oslo: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Sætre, A. H. (2004b): Undersøkelsen om samvær og bidrag 2002. Dokumentasjons- og tabellrapport, Notater 2004/6, Statistisk sentralbyrå.

Tabellregister

1.1. Samværsforeldre og bostedsforeldre etter ulike kjennemerker. Tall for samværsfedre, bostedsmødre, samværs mødre og bostedsfedre. 2002, 2004 og 2012. Prosent	12
2.1. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse. 2002, 2004 og 2012. Prosent	15
2.2. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av samværsfedre 2002. Prosent	18
2.3. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av samværsfedre. 2004. Prosent	19
2.4. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av samværsfedre. 2012. Prosent	20
2.5. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av bostedsmødre. 2002. Prosent	21
2.6. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av bostedsmødre. 2004. Prosent	22
2.7. Barnets bosted, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av bostedsmødre. 2012. Prosent	23
3.1 Om samværsforelder har månedlig samvær med barnet basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse. 2002, 2004 og 2012. Prosent	26
3.2. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse. Inklusive uoppgitt. 2002, 2004 og 2012. Prosent	26
3.3. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse. Eksklusive uoppgitt. 2002, 2004 og 2012. Prosent og gjennomsnitt	27
3.4. Gjennomsnittlig antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder, gruppert etter intervjuopplysninger om barnets bosted. Eksklusive uoppgitt. 2002, 2004 og 2012	27
3.5. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre. ¹ 2002. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt	30
3.6. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre. 2004. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt	31
3.7. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre. 2012. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt	32
3.8. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre. 2002. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt	33
3.9. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre. 2004. Prosent og gjennomsnitt. Eksklusive uoppgitt	34
3.10. Antall dager månedlig samvær mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre. 2012. Prosent og gjennomsnitt	35
4.1. Samvær mellom samværsforelder og barn i ulike ferier siste år, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper av foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse. 2002, 2004 og 2012. Prosent	37
4.2. Antall ferier med samvær mellom barnet og samværsforelder siste år, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper foreldre, gruppert etter barnets registrerte adresse. 2002, 2004 og 2012. Prosent og gjennomsnitt	38
4.3. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre. 2002. Prosent og gjennomsnitt	41
4.4. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre. 2004. Prosent og gjennomsnitt	42
4.5. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper samværsfedre. 2012. Prosent og gjennomsnitt	43
4.6. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre. 2002. Prosent og gjennomsnitt	44
4.7. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre. 2004. Prosent og gjennomsnitt	45
4.8. Antall ferier med samvær siste året mellom barnet og samværsforelder, basert på intervjuopplysninger fra ulike grupper bostedsmødre. 2012. Prosent og gjennomsnitt	46

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Avsender:
Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8849-4 (trykt)
ISBN 978-82-537-8850-0 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-8849-4

9 788253 788494

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway